

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

ΓΝΩΜΗ

Γ4/2021

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ (γγ) ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα, σήμερα την 19η Φεβρουαρίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι ένα (2021), ημέρα Παρασκευή και ώρα 09.30 π.μ., και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κομνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** (εφεξής και «Αρχή»), μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Πρόεδρος: Γεώργιος Καταπόδης
Αντιπρόεδρος: Αδάμ Καραγλάνης
Μέλη: Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μαρία Στυλιανίδου (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη
Κωνσταντίνος Βαρδακαστάνης (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, Π.Ε. Διοικητικού – Οικονομικού.

Εισηγήτρια: Παναγιώτα Αλεξίου, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια, Παναγιώτα Αλεξίου (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη Τμήματος Γνωμοδοτήσεων, Χριστίνα Καξιρή (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη Διεύθυνσης Μελετών και Γνωμοδοτήσεων, Μίνα Καλογρίδου, καθώς και εκπρόσωποι της εταιρείας ΕΥΔΑΠ ΑΕ, οι οποίοι αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας της ψηφοφορίας των Μελών της Αρχής και τη λήψη της απόφασης.

ΘΕΜΑ: Αίτημα για διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν. 4013/2011, επί σχεδίου Κανονισμού Προμηθειών και Γενικών

Υπηρεσιών της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτευούσης Α.Ε.

Σχετ.: 1. Το με Α.Π. 409/11.01.2021 έγγραφο της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (Α.Π. εισερχ. ΕΑΑΔΗΣΥ 300/13.01.2021), με το οποίο διαβιβάζεται το εν θέματι σχέδιο Κανονισμού.

2. Το από 28.01.2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (Α.Π. ΕΑΑΔΗΣΥ 679/01.02.2021), μετά των συνημμένων σε αυτό στοιχείων.

3. Το από 05.02.2021 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (Α.Π. ΕΑΑΔΗΣΥ 809/05.02.2021), μετά του συνημμένου σε αυτό εγγράφου.

.....

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Με το με Α.Π. 409/11.01.2021 έγγραφο της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (Α.Π. εισερχ. ΕΑΑΔΗΣΥ 2118/15.04.2020) υπεβλήθη το σχέδιο κανονισμού θέματος, προς τον σκοπό διατύπωσης σύμφωνης γνώμης της Αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν.4013/2011. Εν συνεχεία, δια του ως άνω υπ' αριθμ. 2 σχετικού, διαβιβάστηκαν στην ΕΑΑΔΗΣΥ στοιχεία σχετικά με την υπαγωγή της ως άνω ΕΥΔΑΠ ΑΕ στην έννοια του αναθέτοντος φορέα.

Το υποβληθέν σχέδιο Κανονισμού προτείνεται, σύμφωνα με το διαβιβαστικό έγγραφο του υπό εξέταση αιτήματος, «σε συνέχεια της εξαιρέσεως που εισήγαγε ο ν. 4605/2019 για τις Εταιρείες του Κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005 από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 222 παρ. 7 ν. 4412/2016».

Το κείμενο του ως άνω σχεδίου Κανονισμού, ως υπεβλήθη στην Αρχή, παρατίθεται στο συνημμένο **Παράρτημα**.

II. Πλαίσιο υποβολής αιτήματος - Αρμοδιότητα Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

1. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γγ' του ν.4013/2011, «[...] γγ) Οι λοιπές κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου, εξαιρουμένων των προκηρύξεων, καθώς και οι κανονισμοί άλλων δημοσίων οργάνων και αναθετουσών αρχών, όπως ιδίως οι κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 3 του ν. 2286/1995, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας των κατά περίπτωση αρμόδιων ελεγκτικών διοικητικών οργάνων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά το μέρος που οι εν λόγω πράξεις και κανονισμοί ρυθμίζουν θέματα δημοσίων συμβάσεων, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Η γνωμοδοτική αρμοδιότητα της παρούσας περίπτωσης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την περιέλευση των ανωτέρω σχεδίων διατάξεων στην Αρχή, με μέριμνα του οικείου οργάνου. Με την άπρακτη παρέλευση της άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής.»

Περαιτέρω, στο άρθρο 9 παρ. 5 του Οργανισμού και Κανονισμού Λειτουργίας Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (στο εξής Αρχή), όπως αυτός θεσπίστηκε με το άρθρο 53 του ν. 4605/2019 (Α' 52/2019), προβλέπεται ότι στις αρμοδιότητες του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων της Διεύθυνσης Μελετών και Γνωμοδοτήσεων περιλαμβάνεται η «[...] δ) Η σύνταξη εισήγησης στο πλαίσιο της διαδικασίας για την παροχή ή μη της απαιτούμενης σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την έκδοση των λοιπών, πλην

των διακηρύξεων, κανονιστικών πράξεων - καθώς και των κανονισμών άλλων δημόσιων οργάνων και αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων, κατά το μέρος που οι πράξεις αυτές ρυθμίζουν θέματα Δημοσίων Συμβάσεων.»

Επισημαίνεται, πλέον της ως άνω αναφοράς των κανονισμών αναθετόντων φορέων στον Οργανισμό και Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, ότι η έννοια του όρου «κάθε κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις» ο οποίος αναφέρεται στη διάταξη της περ. γ' του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. 4013/2011, περιλαμβάνει την αρμοδιότητα της Αρχής για διατύπωση (σύμφωνης) γνώμης επί τις κανονιστικού περιεχομένου πράξεις που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις, κατά την έννοια του Βιβλίου Ι ν. 4412/2016 και συμβάσεις, κατά την έννοια του Βιβλίου ΙΙ του ίδιου νόμου, οι οποίες εκδίδονται από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, αποτελεί συνεπώς αρμοδιότητα ευρύτερη της, υπό το άρθρο 20 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) νοούμενης διαδικασίας έκδοσης σύμφωνης γνώμης επί κανονιστικών διοικητικών πράξεων. Η εν λόγω ερμηνεία συνάδει με τον σκοπό σύστασης της Αρχής, ως αυτός ορίζεται στο άρθρο 1 του ιδρυτικού της ν. 4013/2011, και ιδίως με «τη διασφάλιση της διαφάνειας, αποτελεσματικότητας, συνοχής και εναρμόνισης των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων προς το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο».¹

2. Το υπό εξέταση σχέδιο Κανονισμού υπεβλήθη, ως προελέχθη, «σε συνέχεια της εξαιρέσεως που εισήγαγε ο ν. 4605/2019 για τις Εταιρείες του Κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005 από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 222 παρ. 7 ν. 4412/2016». Σημειώνεται ότι συνημμένα στο σχέδιο Κανονισμού της ΕΥΔΑΠ ΑΕ υπεβλήθη γνώμη του καθηγητού, κ. Φορτσάκη, στην οποία αναφέρεται ότι : «[δ]εδομένης της διάταξης του άρθρου 222 παρ. 7 ν. 4412/2016, κατά τη νομική μου άποψη, κατελείπεται στην απόλυτη διακριτική ευχέρεια της ΕΥΔΑΠ η επιλογή των διαδικασιών αναθέσεων κάτω των ορίων, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης θεμελιωδών αρχών του ενωσιακού δικαίου που εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, ακόμη και εάν αυτές δεν καταλαμβάνονται από τις ενωσιακές Οδηγίες λόγω μη υπέρβασης των σχετικών ενωσιακών ορίων. Τέτοιες, απορρέουσες από τις θεμελιώδεις διατάξεις των Συνθηκών αρχές συνιστούν η αρχή της διαφάνειας, της ίσης και μη διακριτικής μεταχείρισης, η αρχή της αναλογικότητας και η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού με τη διεύρυνση της συμμετοχής.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΥΔΑΠ μπορεί να καθορίσει με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της διακριτά, κλιμακωτά όρια για τις κάτω των ενωσιακών ορίων συμβάσεις της, ώστε αφενός να επιλέγονται διαδικασίες με αυστηρότερο χαρακτήρα, ευρύτερη δυνατότητα συμμετοχής οικονομικών φορέων και ευρύτερη δημοσιότητα για μείζονος σημασίας ποσά έως τα ενωσιακά όρια, αφετέρου δε να επιλέγονται διαδικασίες με μεγαλύτερη ευελιξία και πάντοτε υπό την τήρηση των ανωτέρω αρχών, για τις ήσσονος σημασίας συμβάσεις κάτω των ενωσιακών ορίων. Σε κάθε περίπτωση είναι δυνατόν να προβλέπονται εξαιρέσεις από την τήρηση των καθορισθέντων με την απόφαση της ΕΥΔΑΠ ορίων, εφόσον συντρέχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι, που αιτιολογούνται επαρκώς από το αρμόδιο όργανο, σε περιπτώσεις που είναι παρεμφερείς και αντανακλούν (χωρίς πάντως να ταυτίζονται αναγκαίως με) τους καθοριζόμενους στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ λόγους προσφυγής σε

¹ Βλ. συναφώς αναλυτικά υπ' αριθμ. Γ5/2018, σχετικά με την παροχή σύμφωνης γνώμης επί υποβληθέντος κανονισμού αναθέτονος φορέα καθώς και Γ15/2020 Γνώμες της Αρχής.

πιο ευέλικτες, προβλεπόμενες από την απόφαση της ΕΥΔΑΠ διαδικασίες επιλογής αναδόχου [...]».
Η γνώμη του κ. Φορτσάκη καταλήγει ότι το «Σχέδιο Κανονισμού Προμηθειών και Γενικών Υπηρεσιών [...] της ΕΥΔΑΠ είναι σύμφωνο με τις σχετικές διατάξεις του εθνικού και ενωσιακού δικαίου.»

Ως εκ τούτου, η υποβολή του σχεδίου κανονισμού της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (στο εξής και εταιρεία), ερείδεται επί της ανάγκης ρύθμισης των ζητημάτων σχετικά με τις ανατιθέμενες και εκτελούμενες από την ΕΥΔΑΠ ΑΕ συμβάσεις, σε συνέχεια και λόγω της προβλεπόμενης εξαίρεσης των εταιρειών που εμπíπτουν στο Κεφάλαιο Β' νόμου περί ΔΕΚΟ (ν. 3429/2005) από συγκεκριμένες, ρητώς οριζόμενες διατάξεις του ν. 4412/2016, δια του άρθρου 222 παρ. 7 του εν λόγω νόμου. Παρά ταύτα, ως σημειώνεται και κατωτέρω, στο κείμενο του υποβληθέντος κανονισμού δεν γίνεται αναφορά στο άρθρο 222 παρ. 7 ν. 4412/2016.

Σημειώνεται ότι οι κανονισμοί ανάθεσης και εκτέλεσης, δυνάμει των οποίων διενεργούνταν και εκτελούνταν οι συμβάσεις των αναθετόντων φορέων, προ της ψήφισης του ν. 4412/2016, καταργήθηκαν ρητώς με το άρθρο 377 του νόμου, με το οποίο ομοίως καταργήθηκαν και οι εξουσιοδοτικές διατάξεις για την έκδοση κανονισμών, στο πλαίσιο του «εθνικού στόχου» κατάργησης της πολυνομίας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων. Παρά την ως άνω κατάργηση, λόγω της συμπληρωματικής ή δια παραπομπής εφαρμογή διατάξεων του Βιβλίου Ι, στις οποίες περιλαμβάνεται και το σύνολο των διατάξεων του Μέρους Β του Βιβλίου Ι (εκτέλεση των συμβάσεων), αλλά και της φύσης των αναθετόντων φορέων, οι περισσότεροι εκ των οποίων αποτελούν ανώνυμες εταιρίες, το πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙΙ του νόμου (άρθρο 222), περιλαμβάνει, στις παραγράφους 6 και 7, δυνατότητα παρέκκλισης και παροχή εξαίρεσης, αντίστοιχα, από συγκεκριμένες, ρητώς αναφερόμενες, διατάξεις, οι οποίες αποτελούν **εθνικές ρυθμίσεις, οι οποίες δεν ενσωματώνουν διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ**. Ιδίως ως προς το άρθρο 222 παρ. 7 ν. 4412/2016, δια της οποίας παρέχεται οριζόντια εξαίρεση των εταιριών του Κεφαλαίου Β νόμου 3429/2005 από συγκεκριμένες εθνικές διατάξεις, σημειώνεται ότι σύμφωνα με το κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης για το άρθρο 222 του νόμου,² αυτή ερείδεται στο γεγονός ότι οι εν λόγω εταιρίες, εκ της υπαγωγής τους στο εν λόγω Κεφάλαιο, είτε ευρίσκονται σε καθεστώς αποκρατικοποίησης, είτε είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών, είτε αποτελούν συνδεδεμένες σε αυτές τις εταιρίες, συνεπώς η ανάγκη ευελιξίας, ως προς την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων, παρίσταται εντονότερη σε σχέση με τις λοιπές εταιρείες – αναθέτοντες φορείς.

Ειδικότερα, δια του άρθρου 222 («αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής») παρ. 7 ν. 4412/2016, προβλέφθηκε ότι «[...] 7. Οι διατάξεις των άρθρων 279, 281, 302, 315 έως 317, 326 έως 333, καθώς και των παρ. 4,5 και 6 του άρθρου 1 δεν εφαρμόζονται από τις εταιρείες του Κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005 (Α' 314).» Ως εκ τούτου, η παρεχόμενη εξαίρεση αφορά στις εθνικές διατάξεις του νόμου, οι οποίες αφορούν:

- στους κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς (άρθρο 279),

² Όπως τροποποιήθηκε, ώστε να περιλαμβάνει το σύνολο των εταιρειών Κεφαλαίου Β' ν. 3429/2005 περί ΔΕΚΟ, δια του ν. 4605/2019.

- στο περιεχόμενο των εγγράφων της σύμβασης (άρθρο 281),
- στις εγγυήσεις (άρθρο 302),
- στους ειδικούς κανόνες διεξαγωγής της διαδικασίας σύναψης σύμβασης (άρθρο 315),
- στην κατακύρωση και σύναψη της σύμβασης (άρθρο 316),
- στη ματαίωση της διαδικασίας (άρθρο 317),
- στα προβλεπόμενα σχετικά με τις συμβάσεις κάτω των ορίων εφαρμογής της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ (άρθρα 326 έως 333) καθώς και
- στη συμπληρωματική εφαρμογή των άρθρων 134 έως 220 του Βιβλίου Ι του νόμου, τα οποία ρυθμίζουν τα περί εκτέλεσης των συμβάσεων, ανά είδος σύμβασης.

Οι λοιπές διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016 παραμένουν εφαρμοστέες και για τις εταιρείες του Κεφαλαίου Β του νόμου περί ΔΕΚΟ.

Ως εκ τούτου, η παρεχόμενη, από το άρθρο 222 παρ. 7 εξαίρεση, αφορά σε **αμιγώς εθνικές διατάξεις**, οι οποίες έχουν εφαρμοστικό, διαδικαστικό, ή/και λεπτομερειακό χαρακτήρα, από τις οποίες κρίθηκε από τον εθνικό νομοθέτη ότι πρέπει να εξαιρεθούν συγκεκριμένοι αναθέτοντες φορείς, χάριν ευελιξίας και λόγω της ιδιαιτερότητας της εταιρικής τους υπόστασης (υπαγωγή στο Κεφάλαιο Β' νόμου περί ΔΕΚΟ) και μόνον ως προς αυτές τις διατάξεις. Η προβλεπόμενη εξαίρεση ουδόλως επιτρέπει την καταστρατήγηση των ενωσιακής προέλευσης διατάξεων του νόμου ή/και την απόκλιση από τις επιλογές της Πολιτείας κατά την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ. Ως εκ τούτου, η εξαίρεση της παραγράφου 7 του άρθρου 222 του ν. 4412/2016 παρέχει την ευχέρεια στους αναθέτοντες φορείς που υπάγονται στο Κεφάλαιο Β του νόμου περί ΔΕΚΟ, να θεσπίσουν κανόνες, ως προς το παρεχόμενο πεδίο των προβλεπομένων εξαιρέσεων, προσαρμοσμένους στις ιδιαιτερότητές τους, οι οποίοι δεν θίγουν την ουσία των επιλογών του εθνικού νομοθέτη κατά την μεταφορά της ως άνω Οδηγίας, ούτε τις διατάξεις αυτής, καθώς και τις γενικές αρχές της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και, ιδίως, τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας.

3. Με τις διατάξεις του ν. 1068/1980 (Α' 190/1980) συστήθηκε η ΕΥΔΑΠ ΑΕ, ως αποτέλεσμα της συγχώνευσης της Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρείας Υδάτων των Πόλεων Αθηνών - Πειραιώς (Ε.Ε.Υ.) και περιχώρων και του Οργανισμού Αποχετεύσεως Πρωτευούσης (Ο.Α.Π.). Με τις διατάξεις του ν.2744/1999 «Ρυθμίσεις θεμάτων της Εταιρίας Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως Πρωτευούσης (Ε.ΥΔ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις» (Α' 222/1999), τα πάγια της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (φράγματα, ταμειυτήρες, εξωτερικά υδραγωγεία και αντλιοστάσια) απορροφήθηκαν από την Εταιρεία Παγίων ΕΥΔΑΠ ΝΠΔΔ, παραμένοντας στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου.

Κατ' εφαρμογή των ως άνω διατάξεων του ν. 2744/1999 αποφασίστηκε³ η εισαγωγή του συνόλου των μετοχών της ΕΥΔΑΠ ΑΕ στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών και η αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της, με διάθεση σε ιδιώτες μειοψηφικού ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου

³ 29.11.1999 Γενική Συνέλευση των μετόχων της ΕΥΔΑΠ ΑΕ.

(ποσοστό 38,67%), ενώ διατηρήθηκε στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου πλειοψηφικό ποσοστό (61,33%).⁴

Τέλος, δια του ν. 4389/2016 (Παράρτημα Ε), όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4512/2018, μεταβιβάστηκε με ισχύ από 1.1.2018 το σύνολο των μετοχών κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου στην Ελληνική Εταιρία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.

Σημειώνεται ότι με την υπ' αριθμ. 1223/2020 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του εν λόγω Δικαστηρίου, μεταξύ άλλων και το ζήτημα της άσκησης αποφασιστικής επιρροής του Ελληνικού Δημοσίου στην ΕΥΔΑΠ ΑΕ, σε συνέχεια της μεταβίβασης ποσοστού κυριότητας Ελληνικού Δημοσίου επί των μετοχών της εταιρείας στην ΕΕΣΥΠ.

Σύμφωνα με τον επίσημο ιστότοπο της εταιρείας, η μετοχική σύνθεση της ΕΥΔΑΠ ΑΕ διαμορφώνεται ως εξής: η «Ελληνική Εταιρία Συμμετοχών και Περιουσίας Α.Ε.» (ΕΕΣΥΠ) ελέγχει άμεσα τα δικαιώματα ψήφου 53.250.001 μετοχών (50%+1 μετοχή) της εταιρείας. Επιπλέον, τα δικαιώματα ψήφου 12.069.739 μετοχών (11,33%) της εταιρείας ελέγχονται από το ΤΑΙΠΕΔ, το σύνολο (100%) των μετοχών του οποίου κατέχεται από την ΕΕΣΥΠ. Επομένως, «το συνολικό ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου (άμεσα και έμμεσα) της ΕΕΣΥΠ Α.Ε. ανέρχεται σε 61,33%. Το Ελληνικό Δημόσιο ελέγχει κατά 100% την ΕΕΣΥΠ Α.Ε.».⁵

Το άρθρο 1 του ν. 3429/2005 «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (ΔΕΚΟ)» (Α' 314/2005), προβλέπει ότι: «1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου:

α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή γ) δύναται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.»

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 1 νόμου περί ΔΕΚΟ ορίστηκε ότι οι διατάξεις του εφαρμόζονται:

«α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του

⁴ βλ. Ολομ ΣτΕ 1906/2014.

⁵ <https://www.eydap.gr/Investors/ShareMakeup/> πρόσβαση 05.02.2021.

παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής,

β) στις ανώνυμες εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περίπτωσης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920,

γ) στις ανώνυμες εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α').

δ) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης ή το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης έχει μεταβιβασθεί εν όλω ή εν μέρει από το Δημόσιο σε τρίτους που δεν αποτελούν πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α') εφόσον το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής.»

Τέλος, στο άρθρο 15 παρ. 2 του νόμου περί ΔΕΚΟ ορίστηκε ότι «οι εταιρείες αυτές ευρίσκονται εκτός του, κατά τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, ευρύτερου δημόσιου τομέα.»

Σύμφωνα με το υπό στοιχείο 3 ανωτέρω σχετικό έγγραφο της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, δια του οποίου υπεβλήθη στην Αρχή έγγραφο τεκμηρίωσης της υπαγωγής της εν λόγω εταιρείας στο Κεφάλαιο Β νόμου περί ΔΕΚΟ, προκύπτουν τα ακόλουθα:

«1. Οι κρίσιμες προβλέψεις του Ν. 3429/2005

1. **Το άρθρο 1 του Ν. 3429/2005 ορίζει ότι:**

«1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου:

α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή

β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή

γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή

δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.

3. Ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται και κάθε ανώνυμη εταιρεία συνδεδεμένη με άλλη δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42 ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

4. Το Κεφάλαιο Α΄ του νόμου αυτού εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται οι εταιρείες για τις οποίες εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Β΄.

5. Το Κεφάλαιο Β΄ του νόμου αυτού εφαρμόζεται:

α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής,

β) στις ανώνυμες εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περίπτωσης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920,

γ) στις ανώνυμες εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α΄).

δ) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης ή το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης έχει μεταβιβασθεί εν όλω ή εν μέρει από το Δημόσιο σε τρίτους που δεν αποτελούν πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α΄) εφόσον το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής.»

2. Ενόψει της ως άνω πρόβλεψης, κρίσιμο είναι (α) εν πρώτοις εάν η ΕΥΔΑΠ ΑΕ συνιστά «δημόσια επιχείρηση» κατά την έννοια του Ν. 3429/2005 και (β) κατά δεύτερον, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, εάν η ΕΥΔΑΠ ΑΕ είναι δημόσια επιχείρηση που υπάγεται στο Κεφάλαιο Α΄ ή στο Κεφάλαιο Β΄ του Ν. 3429/2005.

2. Ως προς το χαρακτηρισμό της ΕΥΔΑΠ ΑΕ ως «δημόσιας επιχείρησης»

3. Για τον χαρακτηρισμό δύο επιχειρήσεων ως «συνδεδεμένων» το άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 3429/2005 παραπέμπει στις προβλέψεις του άρθρου 42ε παρ. 5 του ΚΝ 2190/1920 ως ίσχυε, το οποίο όριζε ότι:

«5. Ως συμμετοχές που καταχωρούνται στους λογαριασμούς της κατηγορίας "συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις" ορίζονται τα δικαιώματα συμμετοχής στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής, τα οποία αντιπροσωπεύουν ποσοστό τουλάχιστον 10% του κεφαλαίου των επιχειρήσεων αυτών που αποκτούνται με σκοπό διαρκούς κατοχής τους.

Οι συμμετοχές και οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθώς και οι μετοχές της εταιρίας που κατέχονται από την ίδια (ίδιες μετοχές) σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά καταχωρούνται μόνο στους λογαριασμούς που έχουν προβλεφτεί για τις περιπτώσεις αυτές στο υπόδειγμα ισολογισμού του άρθρου 42γ.

Για την εφαρμογή αυτού του Νόμου συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι:

α. Οι επιχειρήσεις εκείνες μεταξύ των οποίων υπάρχει σχέση μητρικής επιχείρησης προς

θυγατρική. Σχέση μητρικής επιχείρησης προς θυγατρική υπάρχει όταν μία επιχείρηση (μητρική):

α.α. ή έχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης, έστω και αν η πλειοψηφία αυτή σχηματίζεται ύστερα από συνυπολογισμό των τίτλων και δικαιωμάτων που κατέχονται από τρίτους για λογαριασμό της μητρικής επιχείρησης.

β.β. ή ελέγχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης ύστερα από συμφωνία με άλλους μετόχους ή εταίρους της επιχείρησης αυτής,

γ.γ. ή συμμετέχει στο κεφάλαιο μιας άλλης επιχείρησης και έχει το δικαίωμα είτε άμεσα είτε μέσω τρίτων να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης της επιχείρησης αυτής (θυγατρικής).

δδ) ή έχει την εξουσία να ασκεί ή πράγματι ασκεί κυριαρχική επιρροή ή έλεγχο σε άλλη επιχείρηση (θυγατρική επιχείρηση), ή, με άλλη επιχείρηση (θυγατρική επιχείρηση), υπάγονται στην ενιαία διεύθυνση της μητρικής επιχείρησης»

4. Ως έχει σήμερα η πραγματική κατάσταση, η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας» (εφεξής η «ΕΕΣΥΠ ΑΕ») κατέχει ευθέως το 50,003% των μετοχών της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (53.250.001 μετοχές [50% + 1 μετοχή]), ήτοι κατέχει ευθέως την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΥΔΑΠ ΑΕ. Εξάλλου, η ΕΕΣΥΠ ΑΕ κατέχει και το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ, το οποίο κατέχει το 11,33% των μετοχών της ΕΥΔΑΠ ΑΕ (12.069.739 μετοχές). Συνεπώς, η ΕΕΣΥΠ ΑΕ κατέχει ευθέως το 50,003% και ελέγχει εμμέσως το 61,333% των μετοχών της ΕΥΔΑΠ ΑΕ.

5. Συνεπώς, η ΕΥΠΑΠ ΑΕ είναι συνδεδεμένη με την ΕΕΣΥΠ ΑΕ (συνυπολογιζομένου ή μη του ποσοστού του ΤΑΙΠΕΔ) κατά την έννοια της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2009, αφού συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 42ε παρ. 5 του ΚΝ2190/1920 ως ίσχυε.

6. Κρίσιμο, κατ' ακολουθία, είναι εάν η ΕΕΣΥΠ ΑΕ αποτελεί «δημόσια επιχείρηση», καθώς ο χαρακτηρισμός αυτής ως «δημόσιας επιχείρησης» καθιστά ταυτοχρόνως «δημόσια επιχείρηση» και την ΕΥΔΑΠ ΑΕ ως συνδεδεμένη με την ΕΕΣΥΠ ΑΕ.

7. Το μετοχικό κεφάλαιο της ΕΕΣΥΠ ΑΕ ανήκει κατά 100% στο Ελληνικό Δημόσιο. Συνεπώς, κατά την ρητή πρόβλεψη του άρθρου 1 παρ. 1 και παρ. 2 περ. α' (αλλά και περ. β') του Ν. 3429/2009, η ΕΕΣΥΠ ΑΕ αποτελεί «δημόσια επιχείρηση», δεδομένου ότι το Ελληνικό Δημόσιο ασκεί αποφασιστική επιρροή επ' αυτής, αφού αφενός κατέχει το σύνολο (και όχι απλώς την απόλυτη πλειοψηφία) των μετοχών της ΕΕΣΥΠ και αφετέρου ασκεί το σύνολο (και όχι απλώς την πλειοψηφία) των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική συνέλευση των μετόχων της ΕΕΣΥΠ ως μοναδικός μέτοχός της. Θα αρκούσε εξάλλου και ένα από τα δύο, αφού οι τέσσερις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005 τίθενται διαζευκτικά και όχι σωρευτικά.

8. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι η ΕΕΣΥΠ ΑΕ αποτελεί «δημόσια επιχείρηση», εν ταυτώ «δημόσια επιχείρηση» είναι και η ΕΥΔΑΠ ΑΕ, κατ' άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 3149/2005, ως συνδεδεμένη με την ΕΕΣΥΠ ΑΕ.

3. Ως προς την υπαγωγή της ΕΥΔΑΠ ΑΕ στο Κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005

9. Κατ' άρθρο 1 παρ. 5 περ. α' του προπαρατεθέντος Ν. 3429/2005: «5. Το Κεφάλαιο Β' του

νόμου αυτού εφαρμόζεται: α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής».

10. Εν προκειμένω, το σύνολο των μετοχών της ΕΥΔΑΠ ΑΕ διαπραγματεύεται στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

11. Δεδομένου τούτου και ότι η ΕΕΣΥΠ αποτελεί πρόσωπο της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 3429/2005 (είναι δηλαδή «δημόσια επιχείρηση»), η ΕΥΔΑΠ ΑΕ εμπίπτει στο Κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005.

12. Εξάλλου, επισημαίνεται ότι κατά την περ. α' της παρ. 5 του άρθρου 1 του Ν. 3429/2005, το Κεφάλαιο Β' του Νόμου αυτού εφαρμόζεται στις ανώνυμες εταιρείες που έχουν εισαχθεί σε οργανωμένη αγορά εφόσον πρόσωπο της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου εξακολουθεί να κατέχει οποιοδήποτε ποσοστό στην ανώνυμη εταιρεία αυτή.

13. Τέλος, επισημαίνεται και ότι, σε ότι αφορά την ΕΥΔΑΠ έχουν εκδοθεί και οι 195/27.10.2011 (Β' 2501) και 206/25.4.2012 (Β' 1363) αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιάρθρωσεων και Αποκρατικοποιήσεων, με τις οποίες μεταβιβάστηκαν χωρίς αντάλλαγμα, δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων, από το Ελληνικό Δημόσιο στην ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ, αντιστοίχως, 29.074.500 και 36.3245.240 μετοχές της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, ήτοι ποσοστό 27,3% και 34,033% του Μετοχικού της Κεφαλαίου, η δεύτερη από τις οποίες ακυρώθηκε (ΣτΕ Ολ 1906/2014), η δε πρώτη (195/2011 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής) ανακλήθηκε εν μέρει μόνο, "με ισχύ από 1.1.2018", με την με αριθμό 262/21.2.2018 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιάρθρωσεων και Αποκρατικοποιήσεων κατά το μέρος της με το οποίο μεταβιβάζονται από το Ελληνικό Δημόσιο στο "Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου" 16.967.000 μετοχές της ΕΥΔΑΠ (ποσοστό 15,97% του μετοχικού κεφαλαίου), ώστε το ΤΑΙΠΕΔ να εξακολουθεί να κατέχει σήμερα ποσοστό 11,33% των μετοχών της ΕΥΔΑΠ Α.Ε.

4. Επί των κριθέντων με τη ΣτΕ Δ' 1223/2020

14. Το ζήτημα που απασχόλησε το Συμβούλιο της Επικρατείας στην υπόθεση αυτή είναι αν είναι σύμφωνη με το Σύνταγμα η μεταβίβαση της πλειοψηφίας του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΥΔΑΠ ΑΕ στην ΕΕΣΥΠ ΑΕ, ενόψει όσων είχαν κριθεί και με τη ΣτΕ Ολ. 1906/2014. Ειδικότερα, με την απόφαση αυτή φέρεται να γεννάται ζήτημα αντισυνταγματικότητας της μεταβίβασης των μετοχών της ΕΥΔΑΠ από το Ελληνικό Δημόσιο στην ΕΕΣΥΠ, ενόψει του ότι το Ελληνικό Δημόσιο (κατά το σκεπτικό της απόφασης) δεν ελέγχει το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΥΔΑΠ ΑΕ.

15. Πέραν του ότι η κρίση του Δικαστηρίου δεν είναι εισέτι οριστική, δεδομένου ότι η μεν απόφαση της επταμελούς σύνθεσης είναι μη οριστική (ως παραπεμπτική), η δε απόφαση της Ολομέλειας δεν έχει ακόμη εκδοθεί, τα ζητήματα που κρίθηκαν με τη ΣτΕ 1223/2020 σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζουν το χαρακτηρισμό της ΕΥΔΑΠ ΑΕ ως δημόσιας επιχείρησης που εμπίπτει στο Κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005, ακόμη και αν η κρίση της Επταμελούς υιοθετηθεί από την Ολομέλεια.

16. Ειδικότερα, ο χαρακτηρισμός ή μη της ΕΥΔΑΠ ΑΕ ως δημόσιας επιχείρησης του κεφαλαίου

Β' συναρτάται αποκλειστικά από τη συνδρομή των προϋποθέσεων που θέτει ο Ν. 3429/2005. Όπως ήδη καταδείχθηκε, η ΕΥΔΑΠ ΑΕ συνιστά «δημόσια επιχείρηση» κατ' άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 3429/2005, δηλαδή ως εταιρεία συνδεδεμένη με «δημόσια επιχείρηση», που τέτοια επιχείρηση αποτελεί η «ΕΕΣΥΠ ΑΕ». Εμπίπτει δε στο Κεφάλαιο Β' του Ν. 3429/2005, διότι το σύνολο το μετοχών της είναι εισηγμένο στο Χρηματιστήριο Αθηνών και αυτές κατέχονται από δημόσιες επιχειρήσεις (ήτοι τόσο από την ΕΕΣΥΠ).

17. Συνεπώς, σήμερα, η ΕΥΔΑΠ ΑΕ αποτελεί επιχείρηση του Κεφαλαίου Β' του Ν. 3429/2005. Σημειώνεται, πάντως, ότι ακόμη και αν η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας ακυρώσει τη μεταβίβαση των μετοχών στην ΕΕΣΥΠ, η ΕΥΔΑΠ ΑΕ θα εξακολουθεί να αποτελεί «δημόσια επιχείρηση» του Κεφαλαίου Β'. Τούτο διότι, σε περίπτωση ακύρωσης της μεταβίβασης, οι μετοχές θα επιστρέψουν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, οπότε η ΕΥΔΑΠ ΑΕ θα αποτελεί δημόσια επιχείρηση ενόψει του ότι το Ελληνικό Δημόσιο θα κατέχει ευθέως την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας, δηλαδή θα αποτελεί δημόσια επιχείρηση κατ' άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 3429/2005.»

Κατόπιν των ανωτέρω, σύμφωνα με την υποβληθείσα τεκμηρίωση, η ΕΥΔΑΠ ΑΕ αποτελεί δημόσια επιχείρηση, ως συνδεδεμένη εταιρεία με την ΕΕΣΥΠ ΑΕ και υπάγεται στο Κεφάλαιο Β νόμου περί ΔΕΚΟ καθώς αποτελεί δημόσια επιχείρηση της οποίας οι μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), ενώ η ΕΕΣΥΠ, η οποία ελέγχεται από το Ελληνικό Δημόσιο, εξακολουθεί να συμμετέχει στο μετοχικό της κεφάλαιο [άρθρο 1 παρ. 2 και παρ. 5 περίπτωση (α) ν. 3429/2005].

Ως προς την υπαγωγή της ΕΥΔΑΠ ΑΕ στις ανωτέρω περιπτώσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 1 νόμου περί ΔΕΚΟ θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι, ως προκύπτει, η έναρξη διαδικασίας αποκρατικοποίησης της εταιρείας ερείδεται στις υπ' αριθμ. 195/2011 και 206/2012 αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑΑ), εκ των οποίων η πρώτη ακυρώθηκε, δια σχετικής απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας (1906/2014) ενώ η δεύτερη ανακλήθηκε μόνο ως προς το σκέλος του ποσοστού μεταβίβασης, από το Ελληνικό Δημόσιο στο ΤΑΙΠΕΔ, των μετοχών που κατείχε το Δημόσιο στην ΕΥΔΑΠ ΑΕ,⁶ με την υπ' αριθμ. 262/21.02.2018 απόφαση της ίδιας Επιτροπής.⁷

Ως εκ τούτου, από τα διαθέσιμα στοιχεία διαφαίνεται ότι πληρούται η υπαγωγή της ΕΥΔΑΠ ΑΕ στην παράγραφο 5 άρθρου 1 του ν. 3429/2005 και στο Κεφάλαιο Β του νόμου περί ΔΕΚΟ.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι τα ανωτέρω αναφερόμενα, μεταξύ άλλων και σχετικά με τον χαρακτήρα της ΕΥΔΑΠ ΑΕ ως δημόσιας επιχείρησης, τελούν υπό την επικείμενη κρίση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, μετά την παραπεμπτική επί του θέματος 1223/2020 απόφαση του Δ' Τμήματος, λαμβανομένης υπόψη της 1906/2014 απόφασης, ομοίως της

⁶ Στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» 16.967.000 μετοχές της ΕΥΔΑΠ (ποσοστό 15,97 % του Μετοχικού Κεφαλαίου), καθώς κρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1906/2014 απόφαση της Ολομελείας του ΣΤΕ ότι δεν είναι συνταγματικώς ανεκτή η αποξένωση του Ελληνικού Δημοσίου από την πλειοψηφία του Μετοχικού Κεφαλαίου της ΕΥΔΑΠ.

⁷ Βλ. ν. 4389/2016 σχετικά με την ίδρυση, σκοπό, θυγατρικές εταιρείες, όργανα της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ (ΕΣΣΥΠ).

Ολομέλεια, σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση αποξενώσεως του Δημοσίου από τον έλεγχο του ποσοστού των μετοχών (μεγαλύτερο του 50% σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας και το καταστατικό) που εξασφαλίζει τα ιδιοκτησιακά δικαιώματα και τη δυνατότητα εκλογής, από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, της πλειοψηφίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο της εταιρείας που διαμορφώνει τη στρατηγική και πολιτική της ανάπτυξης της και διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία της, τότε αναιρείται ο χαρακτήρας της δημοσίας επιχειρήσεως, δεδομένου ότι αυτή ιδιωτικοποιείται όχι μόνον κατά τη μορφή, με την υπαγωγή της στις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες, αλλά και κατ' ουσίαν, μετατρέπόμενη σε ιδιωτική επιχείρηση.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 2 «Δικαιώματα και υποχρεώσεις Ε.Υ.Δ.Α.Π.» του ν. 2744/1999, ως ισχύει:

«1. Χορηγείται στην Ε.Υ. Δ.Α.Π. το αποκλειστικό δικαίωμα της παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στη γεωγραφική περιοχή της παραγράφου 1 του άρθρου 8 και ειδικότερα:

α) αντλήσεως, συλλογής, αφαλατώσεως, αποθηκείσεως, μεταφοράς, επεξεργασίας, διανομής και διαχειρίσεως ύδατος πάσης χρήσεως και β) της συλλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας, αποθηκείσεως, διαθέσεως και διαχείρισεως αποβλήτων και άλλων λυμάτων, εξαιρουμένων των τοξικών. Το δικαίωμα αυτό είναι ανεκχώρητο και αμεταβίβαστο. Η διάρκεια του παραπάνω δικαιώματος ορίζεται σε είκοσι (20) έτη, που αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με δυνατότητα ανανέωσης, υπό τους όρους που θα ορισθούν στη σύμβαση της επόμενης παραγράφου.

2. Με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, και της Ε.Υ.Δ.Α.Π., ορίζονται οι όροι και ο τρόπος ανανέωσης του δικαιώματος της παραγράφου 1 [...]

Περαιτέρω, σύμφωνα με το ισχύον καταστατικό της ΕΥΔΑΠ ΑΕ,⁸ ο εταιρικός της σκοπός (άρθρο 4 παρ. 1) συνίσταται στα ακόλουθα:

«(α) παροχή υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης, η μελέτη, κατασκευή, εγκατάσταση, λειτουργία, εκμετάλλευση, διαχείριση, συντήρηση, επέκταση και ανανέωση συστημάτων ύδρευσης και αποχέτευσης, στις περιοχές που της έχουν ανατεθεί με νόμο, με προεδρικά διατάγματα και με υπουργικές αποφάσεις, καθώς και η επέκταση των υπηρεσιών της αυτών και σε άλλες περιοχές, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 Ν. 2744/1999. Στις δραστηριότητες και τα έργα αυτά, συμπεριλαμβάνονται η άντληση, αφαλάτωση, επεξεργασία, αποθήκευση, μεταφορά, διανομή και διαχείριση των προς τους σκοπούς αυτούς αποδιδόμενων υδάτων πάσης φύσεως, καθώς και τα έργα και οι δραστηριότητες συλλογής μεταφοράς, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διαχείρισης των πάσης φύσεως λυμάτων (πλην των τοξικών) και η επεξεργασία, διανομή, διάθεση και διαχείριση των προϊόντων των δικτύων αποχετεύσεως.

(β) παροχή τηλεπικοινωνιακών, ενεργειακών, συναφών αυτών και λοιπών υπηρεσιών και η χρησιμοποίηση του συστήματος ύδρευσης και αποχέτευσης παράλληλα και για άλλους σκοπούς,

⁸https://www.eydap.gr/userfiles/c3c4382d-a658-4d79-b9e2-ecff7ddd9b76/%CE%9A%CE%91%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%9F_%CE%95%CE%A5%CE%94%CE%91%CE%A0_%CE%95%CE%9B%CE%9B_2020.pdf, πρόσβαση 22.01.2021.

όπως είναι η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών και ενεργειακών δραστηριοτήτων, κατ' εξαίρεση των απαγορεύσεων της παρ. 8 του άρθρου 1 του Ν. 2744/1999.

(γ) μελέτη και εκμετάλλευση φυσικών πηγών και υδάτινων πόρων, η παραγωγή και εμφιάλωση ύδατος και πάσης φύσεως αναψυκτικών και ποτών, τα οποία εμπεριέχουν ύδωρ. [...]

(στ) ανάπτυξη δραστηριοτήτων όπως ιδίως:

i. παροχή υπηρεσιών συντήρησης υδρομέτρων, επιθεώρησης δικτύων αποχέτευσης τρίτων με κάμερα, ανάληψης προγραμμάτων ποιοτικών ελέγχων νερού δικτύου τρίτων στα χημεία της ΕΥΔΑΠ, ανάληψη μέτρησης (on-line) και καταγραφής ποιοτικών παραμέτρων υδάτινων σωμάτων με αντίστοιχη παροχή υπηρεσιών [...]

vii. εμπορία παραπροϊόντων επεξεργασίας λυμάτων και ύδατος [...]

xii. παραγωγή ύδατος από την επεξεργασία λυμάτων (ανακτημένο νερό) προς επαναχρησιμοποίηση και η εκμετάλλευση του ανακτημένου και του μη πόσιμου νερού ιδίως για σκοπούς άρδευσης, για τον εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων, για βιομηχανική και δημοτική χρήση.»

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το αποκλειστικό δικαίωμα που έλαβε η ΕΥΔΑΠ ΑΕ για την άσκηση της δραστηριότητας «Ύδωρ», κατά την έννοια του άρθρου 230 ν. 4412/2016, της χορηγήθηκε δια του ν.2744/1999 και της από 09.12.1999 σύμβασης, σε συνέχεια του εν λόγω νόμου συμβάσεων παραχώρησης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, είχε διάρκεια είκοσι (20) ετών και ειδικότερα έως την 25.10.2019.

Εν συνεχεία, με τις από 24.10.2019, 24.04.2020 και 30.12.2020 συμβάσεις τροποποίησης – επέκτασης της από 09.12.1999 σύμβασης, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, παρατάθηκε η διάρκεια ισχύος της ως άνω αναφερόμενης σύμβασης, έως 25.04.2020, 31.12.2020 και 30.04.2021 αντίστοιχα. Οι εν λόγω τροποποιητικές, ως προς τη διάρκεια ισχύος, συμβάσεις προσκομίσθηκαν από την ΕΥΔΑΠ ΑΕ, στο πλαίσιο του αιτήματος (σχετικό υπ' αριθμ. 2).

Ως εκ τούτου, κατά τον παρόντα χρόνο η ΕΥΔΑΠ ΑΕ ασκεί δραστηριότητα κατά την έννοια του άρθρου 230 ν.4412/2016 («Ύδωρ»), δυνάμει χορηγηθέντος από το Ελληνικό Δημόσιο, αποκλειστικού δικαιώματος, ενώ προβλέπεται δραστηριοποίησή της περαιτέρω στον τομέα της ενέργειας, κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα στο καταστατικό της. Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι η ΕΥΔΑΠ ΑΕ ασκεί δραστηριότητα υπαγόμενη στο ρυθμιστικό πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου ΙΙ ν. 4412/2016.

Κατόπιν του συνόλου των ανωτέρω αναφερομένων, προκύπτει ότι η ΕΥΔΑΠ ΑΕ αποτελεί αναθέτοντα φορέα κατά την έννοια του Βιβλίου ΙΙ ν. 4412/2016, ενώ υπάγεται στο Κεφάλαιο Β ν. 3429/2005 περί ΔΕΚΟ, ως εκ τούτου συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της προβλεπόμενης στο άρθρο 222 παρ. 7 ν. 4412/2016 εξαίρεσης. Επιπροσθέτως, το υποβληθέν σχέδιο Κανονισμού ρυθμίζει θέματα των συμβάσεων που αναθέτει και εκτελεί η εν λόγω εταιρεία, ως εκ τούτου συντρέχει αρμοδιότητα της Αρχής περί παροχής σύμφωνης γνώμης επί του υποβληθέντος σχεδίου κανονισμού, κατά τα ειδικώς αναφερόμενα ακολούθως στη νομική εκτίμηση, στο μέτρο και στο βαθμό που αυτός ρυθμίζει ζητήματα συμβάσεων, κατά την έννοια του ν. 4412/2016, της ως άνω εταιρείας και υπό το πρίσμα του εύρους του παρεχόμενου πεδίου εξαίρεσης από τις

διατάξεις του ν. 4412/2016, δυνάμει του άρθρου 222 παρ. 7 του εν λόγω νόμου.

Υπογραμμίζεται ότι τα άρθρα (ή/και επιμέρους παράγραφοι των άρθρων) του υποβληθέντος κανονισμού, τα οποία ρυθμίζουν αμιγώς ζητήματα εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, δεν άπτονται της γνωμοδοτικής αρμοδιότητας της Αρχής κατά τα οριζόμενα στον ν.4013/2011 και ως εκ τούτου δεν έτυχαν εξέτασης στο πλαίσιο της παρούσας.

III. Συναφείς Διατάξεις

1. Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016)

α) Άρθρο 2 «Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» παράγραφος 1 περιπτώσεις (1), (4), (5), (6) και (7)

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί: 1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224, [...]

4) ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για το συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, [...]

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών [...]

8) ως «δημόσιες συμβάσεις προμηθειών» και ως «συμβάσεις προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση-πώληση, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς, προϊόντων. Μια σύμβαση προμηθειών μπορεί να περιλαμβάνει, παρεμπιπτόντως, εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης, 9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην περίπτωση 6.

(β) ως «δημόσιες συμβάσεις γενικών υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών, πλην των αναφερομένων στην υποπερίπτωση α' της παρούσας περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων των συμβουλευτικών υπηρεσιών, που ως τέτοιες νοούνται εκείνες που, έχουν ως αντικείμενο το σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση,

διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησης τους με τη μεταφορά της απαραίτητης σχετικής τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, οι κοινωνικές μελέτες, οι μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας, οι περιβαλλοντικές μελέτες, καθώς και οι μελέτες συστημάτων πληροφορικής, εκτός εάν σχετίζονται με έργο κατά την έννοια της περίπτωσης 7 ή με εκπόνηση μελετών και παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών κατά την έννοια της υποπερίπτωσης α' της παρούσας περίπτωσης [...]

20) με τους όρους «γραπτώς» ή «εγγράφως» νοείται κάθε σύνολο λέξεων ή αριθμών το οποίο μπορεί να διαβάζεται, να αναπαράγεται και στη συνέχεια να γνωστοποιείται, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα,

21) ως «ηλεκτρονικό μέσο» νοείται ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων, τα οποία διαβιβάζονται, διακινούνται και λαμβάνονται με τη χρήση ενσύρματου, ασύρματου, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου,

22) ως «κύκλος ζωής» νοούνται όλα τα διαδοχικά και/ή διασυνδεδεμένα στάδια, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας και της ανάπτυξης που θα πραγματοποιηθούν, της παραγωγής, της εμπορίας και των όρων της, της μεταφοράς, της χρήσης και της συντήρησης, καθ' όλη τη διάρκεια ύπαρξης ενός προϊόντος ή ενός έργου ή της παροχής μιας υπηρεσίας, από την απόκτηση των πρώτων υλών ή την παραγωγή των πόρων μέχρι την απόρριψη, την εκκαθάριση και το τέλος της υπηρεσίας ή χρήσης [...]

27) ως «κατώτατα όρια» νοούνται τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 και 235 όρια,

28) ως «δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων» και ως «συμβάσεις άνω των ορίων» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις και οι συμβάσεις κατά την έννοια της διάταξης της περίπτωσης 5 της παρούσας παραγράφου που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 17 και 237 έως 252, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα όρια της διάταξης των άρθρων 5 και 235, αντίστοιχα, όπως ισχύουν κάθε φορά,

29) ως «δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων» και ως «συμβάσεις κάτω των ορίων» νοούνται οι δημόσιες συμβάσεις και οι συμβάσεις κατά την έννοια της διάταξης της περίπτωσης 5 της παρούσας παραγράφου που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 7 έως 17 και 237 έως 252, αντίστοιχα, των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι κατώτερη από τα όρια της διάταξης των άρθρων 5 και 235, όπως ισχύουν κάθε φορά [...]

31) ως «απευθείας ανάθεση» νοείται η διαδικασία ανάθεσης χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, στο πλαίσιο της οποίας οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς αναθέτουν στον οικονομικό φορέα της επιλογής τους, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης με έναν ή

περισσότερους οικονομικούς φορείς, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 118 και 328 [...]

β) Άρθρο 222 «Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» παράγραφος 7

«7. Οι διατάξεις των άρθρων 279, 281, 302, 315 έως 317, 326 έως 333, καθώς και των παρ. 4,5 και 6 του άρθρου 1 δεν εφαρμόζονται από τις εταιρείες του Κεφαλαίου Β΄ του Ν. 3429/2005 (Α΄ 314), που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας, σύμφωνα με τα άρθρα 228, 229 και 234»

γ) Άρθρο 223 «Αναθέτουσες αρχές (άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» παρ. 1 και 4

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) ως αναθέτουσες αρχές νοούνται το κράτος, οι αρχές περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. [...]

4. Ως οργανισμοί δημοσίου δικαίου νοούνται οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για το συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα· β) έχουν νομική προσωπικότητα· και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από το κράτος, τις αρχές περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου· ή υπόκεινται σε διαχειριστική εποπτεία από τις αρχές ή τους οργανισμούς αυτούς· ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερα από τα μισά μέλη διορίζονται από το κράτος, τις αρχές περιφερειακής ή τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.”

δ) Άρθρο 224 «Αναθέτοντες φορείς (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)»

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) αναθέτοντες φορείς είναι εκείνοι οι οποίοι: α) είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις, οι οποίες ασκούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 228 έως 234· β) αν δεν είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις, ασκούν, μεταξύ των δραστηριοτήτων τους, κάποια από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 228 έως 234 ή συνδυασμό τέτοιων δραστηριοτήτων και λειτουργούν επί τη βάση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων τα οποία εκχωρεί αρμόδια αρχή της Ελλάδας.

2. Ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση στην οποία οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν, άμεσα ή έμμεσα, δεσπίζουσα επιρροή λόγω κυριότητας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν. Η δεσπίζουσα επιρροή εκ μέρους των αναθετουσών αρχών τεκμαίρεται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις στις οποίες οι εν λόγω αρχές, άμεσα ή έμμεσα:

α) κατέχουν την πλειοψηφία του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της επιχείρησης ή

β) ελέγχουν την πλειοψηφία των ψήφων που συνδέονται με τις μετοχές που εκδίδει η επιχείρηση ή

γ) μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, «ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα» νοούνται τα

δικαιώματα που εκχωρούνται από αρμόδια αρχή της Ελλάδας μέσω οιασδήποτε διάταξης νόμου ή διοικητικής πράξης που έχει ως αποτέλεσμα να περιορίζει την άσκηση των δραστηριοτήτων οι οποίες ορίζονται στα άρθρα 228 έως 234 σε έναν ή περισσότερους φορείς, και η οποία επηρεάζει ουσιωδώς την ικανότητα άλλων φορέων να ασκούν τέτοιου είδους δραστηριότητα. Τα δικαιώματα που έχουν εκχωρηθεί μέσω διαδικασίας στην οποία έχει διασφαλιστεί επαρκής δημοσιότητα και στην περίπτωση που η εκχώρηση των εν λόγω δικαιωμάτων βασίστηκε σε αντικειμενικά κριτήρια δεν συνιστούν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν: α) διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων με προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού, σύμφωνα με το Βιβλίο Ι (άρθρα 3 έως 221), το Ν. 3978/2011, τις διατάξεις με τις οποίες εναρμονίζεται η νομοθεσία στην Οδηγία 2014/23/ΕΕ ή το παρόν Βιβλίο (άρθρα 222 έως 338)· β) διαδικασίες, σύμφωνα με άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Β', οι οποίες διασφαλίζουν ικανοποιητική εκ των προτέρων διαφάνεια για τη χορήγηση αδειών με βάση αντικειμενικά κριτήρια.”

Άρθρο 230 «Ύδωρ (άρθρο 10 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)»

«1. Όσον αφορά στο νερό, οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) εφαρμόζονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) την παροχή ή λειτουργία σταθερών δικτύων που έχουν ως στόχο να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος·

β) την τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου εφαρμόζονται επίσης στις συμβάσεις που ανατίθενται ή στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από αναθέτοντες φορείς οι οποίοι ασκούν δραστηριότητα οριζόμενη στην παράγραφο 1, και που συνδέονται με ένα από τα ακόλουθα:

α) έργα υδραυλικής μηχανικής, άρδευσης ή αποστράγγισης, εφόσον ο όγκος του ύδατος που προορίζεται για την τροφοδότηση με πόσιμο ύδωρ υπερβαίνει το 20% του συνολικού όγκου ύδατος που παράγεται από τέτοια έργα ή εγκαταστάσεις άρδευσης ή αποστράγγισης·

β) την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων.»

2. Ν. 3429/2005 «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)» (ΦΕΚ Α' 314/27.12.2005) ως ισχύει:

Άρθρο 1 «Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής»

«1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος

νόμου:

α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή

β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή

γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή

δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.

3. Ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται και κάθε ανώνυμη εταιρεία συνδεδεμένη με άλλη δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42 ε παρ. 5 του Κ.Ν.. 2190/1920, όπως ισχύει.

4. Το Κεφάλαιο Α' του νόμου αυτού εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται οι εταιρείες για τις οποίες εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Β'.

5. Το Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού εφαρμόζεται:

α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής,

β) στις ανώνυμες εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περίπτωσης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του Κ.Ν. 2190/1920,

γ) στις ανώνυμες εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του Ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α').

δ) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης ή το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης έχει μεταβιβασθεί εν όλω ή εν μέρει από το Δημόσιο σε τρίτους που δεν αποτελούν πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α') εφόσον το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού, υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού, εφαρμοζομένων αναλόγως, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (εκτός των δημοσίων επιχειρήσεων) χρηματοδοτούμενα από το Δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ("Οργανισμοί"), καθώς και δημόσιες επιχειρήσεις που έχουν εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού.»

3. Τα οριζόμενα στο ν. 2744/1999, με τον οποίο ρυθμίστηκαν θέματα της ΕΥΔΑΠ ΑΕ και, ιδίως, η σύσταση, η λειτουργία, ο σκοπός, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις της ΕΥΔΑΠ ΑΕ και του Ελληνικού Δημοσίου, και ειδικότερα:

Άρθρο 2 «Δικαιώματα και υποχρεώσεις Ε.ΥΔ.Α.Π.»

1. Χορηγείται στην Ε.Υ Δ.Α.Π. το αποκλειστικό δικαίωμα της παροχής υπηρεσιών ύδρευσης και αποχέτευσης στη γεωγραφική περιοχή της παραγράφου 1 του άρθρου 8 και ειδικότερα:

α) αντλήσεως, συλλογής, αφαλατώσεως, αποθηκείσεως, μεταφοράς, επεξεργασίας, διανομής και διαχειρίσεως ύδατος πάσης χρήσεως και

β) της συλλογής, μεταφοράς, επεξεργασίας, αποθηκείσεως, διαθέσεως και διαχειρίσεως αποβλήτων και άλλων λυμάτων, εξαιρουμένων των τοξικών. Το δικαίωμα αυτό είναι ανεκχώρητο και αμεταβίβαστο.

Η διάρκεια του παραπάνω δικαιώματος ορίζεται σε είκοσι (20) έτη, που αρχίζει από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με δυνατότητα ανανέωσης, υπό τους όρους που θα ορισθούν στη σύμβαση της επόμενης παραγράφου.

2. Με σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ του Δημοσίου, εκπροσωπούμενου από τους Υπουργούς Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, και της Ε.ΥΔ.Α.Π., ορίζονται οι όροι και ο τρόπος ανανέωσης του δικαιώματος της παραγράφου 1, το καταβαλλόμενο από την Ε. Υ Δ.Α.Π. τίμημα για τη διάθεση του ακατέργαστου ύδατος, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του άρθρου 6, τα ειδικότερα δικαιώματα και υποχρεώσεις της δικαιούχου, ο τρόπος ελέγχου και μετρήσεων της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, οι λόγοι ανάκλησης του δικαιώματος, οι κυρώσεις ή άλλες συνέπειες σε βάρος του δικαιούχου σε περίπτωση παράβασης των όρων της συμβάσεως, ο τρόπος επίλυσης των διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων και ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα που τυχόν κριθεί αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού του παρεχόμενου δικαιώματος [...]

4. Την από 09.12.1999 σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, σε συνέχεια του ν. 2744/1999.

5. Τις από 24.10.2019, 24.04.2020 και 30.12.2020 συμβάσεις μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΕΥΔΑΠ ΑΕ, με τις οποίες παρατάθηκε η διάρκεια ισχύος της αναφερόμενης στο σημείο 3 ανωτέρω σύμβασης, έως 25.04.2020, 31.12.2020 και 30.04.2021, αντίστοιχα.

IV. Επί του πεδίου εφαρμογής, του εφαρμοστέου δικαίου και του περιεχομένου του υπό εξέταση σχεδίου Κανονισμού

1. Το προτεινόμενο σχέδιο Κανονισμού περιέχει διατάξεις που αφορούν στην ανάθεση, την έννομη προστασία κατά τη διαδικασία της ανάθεσης, καθώς και την εκτέλεση των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών που αναθέτει η ΕΥΔΑΠ ΑΕ, πλην των δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ανεξαρτήτως αξίας. Κατ' ακολουθίαν των ως άνω αναφερομένων σχετικά με το πεδίο και το εύρος της εξαίρεσης που παρέχεται ρητώς από το ν. 4412/2016 σχετικά με τις εταιρείες του Κεφαλαίου Β του νόμου περί ΔΕΚΟ, υπογραμμίζεται ότι ο υποβληθείς κανονισμός ερείδεται επί ρητώς προβλεπομένων εξαιρέσεων από εθνικές διατάξεις του νόμου. Ως εκ τούτου, τυχόν προβλέψεις που άπτονται ενωσιακών διατάξεων, ήτοι αφορούν σε συμβάσεις άνω των ορίων, κατ' άρθρο 235 ν. 4412/2016, πρέπει να είναι σύμφωνες με το γράμμα και το πνεύμα του ν. 4412/2016, ο οποίος μετέφερε τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, τυχόν δε αποκλίσεις από τις ενωσιακής προέλευσης διατάξεις γίνονται αντιληπτές ως παρεκκλίσεις από την υποχρεωτική εφαρμογή

διατάξεων της ενωσιακής νομοθεσίας καθώς και των γενικών αρχών της ΣΛΕΕ και, ως εκ τούτου, δεν είναι αποδεκτές.

Υπό το φως αυτό, σημειώνεται η πρόβλεψη στο άρθρο 6 («Μεταβατικές Διατάξεις») του υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού, σύμφωνα με την οποία *«για θέματα συμβάσεων πάνω από τα ενωσιακά όρια που δεν αντιμετωπίζονται με τον παρόντα Κανονισμό, ισχύουν συμπληρωματικά οι διατάξεις του ν. 4412/2016, στο μέτρο που οι τελευταίες εφαρμόζονται στην ΕΥΔΑΠ ΑΕ»*.

Ως προαναφέρεται, **οι διατάξεις του νόμου είναι εφαρμοστέες στην ΕΥΔΑΠ ΑΕ, πλην των ρητώς εξαιρουμένων εθνικών διατάξεων**. Κατά συνέπεια, η ως άνω πρόβλεψη «στο μέτρο που οι τελευταίες εφαρμόζονται στην ΕΥΔΑΠ ΑΕ», νοείται ως αναφορά στις ρητώς εξαιρούμενες διατάξεις του άρθρου 222 παρ. 7 του νόμου, για τις οποίες και μόνον δύναται η εταιρεία να θεσπίσει (συμβατούς με το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων) κανόνες. Πλέον των εξαιρουμένων διατάξεων και, ιδίως, ως προς τις συμβάσεις άνω των ορίων του άρθρου 235 του ν. 4412/2016, η ΕΥΔΑΠ ΑΕ δύναται να προβλέπει στον κανονισμό ανάθεσης και εκτέλεσης προμηθειών και υπηρεσιών κανόνες σύμφωνους με τις διατάξεις του ν. 4412/2016, στις οποίες και προτείνεται αναφορά δια γνήσιας παραπομπής.

Επιπλέον θα πρέπει να σημειωθεί, ως προς τις συμβάσεις κάτω των ορίων, ότι και στην περίπτωση αυτή και παρά το γεγονός ότι το άρθρο 222 παρ. 7 του ν. 4412/2016 προβλέπει εξαίρεση από τις σχετικές διατάξεις του νόμου, σκόπιμο είναι να μην αφίστανται οι προβλέψεις του υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού από διατάξεις του νόμου που ενσωματώνουν κομβικές επιλογές της Πολιτείας σχετικά με την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων και συμβάσεων των αναθετουσών αρχών και αναθετόντων φορέων της χώρας, και οι οποίες αποσκοπούν στον εκσυγχρονισμό, τον εξορθολογισμό των διαδικασιών, την επαύξηση της αποτελεσματικότητας και την ενίσχυση της διαφάνειας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, συνεκτιμώμενου και του γεγονότος ότι οι πολιτικές αυτές αποτελούν τους πυλώνες του προγράμματος μεταρρύθμισης του ελληνικού συστήματος δημοσίων συμβάσεων, όπως είναι η δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ.

Τέλος, σημειώνεται ότι και στην περίπτωση των συμβάσεων κάτω των ορίων, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η παγία νομολογία του Δικαστηρίου της Ένωσης, σύμφωνα με την οποία η σύναψη των εν λόγω συμβάσεων υπόκειται στους θεμελιώδεις κανόνες και στις γενικές αρχές της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), ιδίως στις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, καθώς και στην απορρέουσα εξ αυτών υποχρέωση διαφάνειας, υπό την προϋπόθεση ότι οι συμβάσεις αυτές εμφανίζουν βέβαιο διασυνοριακό ενδιαφέρον, βάσει ορισμένων αντικειμενικών κριτηρίων.⁹ Ως προς τη διαπίστωση ύπαρξης διασυνοριακού ενδιαφέροντος, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ένωσης, τέτοια κριτήρια είναι, μεταξύ άλλων, η σημαντική αξία της επίμαχης συμβάσεως σε συνδυασμό με τον τόπο εκτελέσεως των εργασιών ή, ακόμη, τα τεχνικά χαρακτηριστικά της συμβάσεως και τα ειδικά χαρακτηριστικά των οικείων προϊόντων, ενώ είναι δυνατόν να λαμβάνεται υπ' όψιν η ύπαρξη καταγγελιών που υπέβαλαν επιχειρηματίες

⁹ βλ. συναφώς C- 147/06 και C- 148/06 (SECAP και Santorso), σκ. 20 και 21, C- 113/13 (Spezzino» κ.λπ.), σκ. 45 και 46, C- 470/13 (Generali- Providencia Biztosító), σκ. 32, C- 278/14 (Enterprise Focused Solutions0, σκ. 16.

εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη-μέλη, υπό την προϋπόθεση της εξακριβώσεως ότι οι καταγγελίες αυτές είναι πραγματικές και όχι πλασματικές.¹⁰

Τούτων λεχθέντων, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με το άρθρο 1.1 του σχεδίου Κανονισμού («Σκοπός»), αντικείμενο αυτού αποτελεί, μεταξύ άλλων, «[ν]α εκφράσει την Πολιτική και να καθορίσει, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2014/25 ΕΕ σχετικά με τις προμήθειες φορέων, που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και ταχυδρομικών υπηρεσιών, καθώς και του ν. 4412/2016 «Συμβάσεις δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών» (Α' 147), όπως εκάστοτε ισχύει, τους βασικούς κανόνες και αρχές που διέπουν τις διαδικασίες προγραμματισμού, ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων προμήθειας προϊόντων και υπηρεσιών.»

Περαιτέρω, στο άρθρο 1.2. («Πεδίο Εφαρμογής») του υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού προβλέπεται ότι «[ο] παρών Κανονισμός εφαρμόζεται σε κάθε διαδικασία προγραμματισμού, ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων προμήθειας προϊόντων και υπηρεσιών ανεξαρτήτως εκτιμώμενης αξίας αυτών. Η Διεύθυνση Διαχείρισης Προμηθειών και Έργων είναι αρμόδια να παρέχει διευκρινίσεις επί των οριζόμενων στον παρόντα Κανονισμό με σκοπό την ενιαία εφαρμογή του εντός της ΕΥΔΑΠ. Σε προμήθειες προϊόντων και υπηρεσιών όπου «υφίσταται ειδική νομοθετική ρύθμιση, ή/και Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τα αντίστοιχα νομοθετικά ή κανονιστικά μέσα ενσωμάτωσης αυτών στην Ελληνική έννομη τάξη, στο πεδίο ορισμού των οποίων εμπίπτει η ΕΥΔΑΠ ή οι δραστηριότητές της, η ειδική νομοθετική ρύθμιση ή Οδηγία, αυτή υπερισχύει του παρόντος Κανονισμού.»

Σε συνέχεια των ανωτέρω επισημάνσεων, ως προς τον σκοπό και το πεδίο εφαρμογής του υποβληθέντος Κανονισμού, και δεδομένου του εύρους και της φύσης των προβλεπομένων εξαιρέσεων από την εφαρμογή των διατάξεων του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016, επισημαίνεται ότι στην ως άνω παράγραφο 1.2. προβλέπεται ότι υπερισχύουν οι ενωσιακοί κανόνες των προβλεπομένων στο κείμενο του σχεδίου Κανονισμού. Σημειώνεται ότι, δεδομένου ότι ο υποβληθείς Κανονισμός αποτελεί ένα συνεκτικό πλαίσιο, που ρυθμίζει ζητήματα προγραμματισμού, ανάθεσης και εκτέλεσης των συμβάσεων της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, ενσωματώνοντας σε ενιαίο κείμενο κανόνες καθώς και παρεκκλίσεις από κανόνες του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων, θα πρέπει να γίνεται παραπομπή στα σχετικώς οριζόμενα από το ν. 4412/2016. Ως εκ τούτου και προς τον σκοπό αποφυγής ανασφάλειας των συμμετεχόντων στις διαδικασίες σύναψης σύμβασης της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, επισημαίνεται εκ νέου ότι είναι σκόπιμο όπως, για το σύνολο των διατάξεων ενωσιακής προέλευσης, γίνει αναφορά, δια γνήσιας παραπομπής στις διατάξεις του ν. 4412/2016, ως εκάστοτε ισχύει, των προβλεπομένων σχετικώς στις διατάξεις του, καθώς οι εν λόγω διατάξεις θα πρέπει να εφαρμόζονται στο βαθμό που είτε μεταφέρουν τις διατάξεις της Οδηγίας είτε αποτελούν υποχρεωτικά μέτρα εφαρμογής για την άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχονται από αυτήν ενώ, σε κάθε περίπτωση, δεν είναι δυνατόν να ρυθμίζονται «κανόνες και αρχές» κατά το άρθρο 1.1. του σχεδίου Κανονισμού, διάφοροι των οριζόμενων στις ενωσιακής προέλευσης διατάξεις του ν. 4412/2016.

---

¹⁰ Πρβλ. ο.π. C- 147/06 και C- 148/06, σκ. 31 και C- 278/14, σκ. 20.

2. Ως προς το περιεχόμενο του υπό εξέταση υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού

2.1. Σύμφωνα με το διαβιβαστικό έγγραφο του υπό εξέταση αιτήματος, ο προτεινόμενος Κανονισμός εκπονήθηκε «[σ]ε συνέχεια της εξαιρέσεως που εισήγαγε ο Ν. 4605/2019 για τις Εταιρείες του Κεφαλαίου Β' του Ν. 3429/2005 από την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 222 παρ. 7 του Ν.4412/2016». Παρά ταύτα, στο σώμα του κειμένου του Κανονισμού δεν γίνεται αναφορά στην ως άνω διάταξη του νόμου.

Η εξέταση των διαλαμβανομένων στο κείμενο του υποβληθέντος κανονισμού διεξάγεται υπό το πρίσμα των εξαιρέσεων του άρθρου 222 παρ. 7 του ν. 4412/2016, καθώς και της συμβατότητας αυτού με τις επιταγές της νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες απαιτούν, στο πλαίσιο της τήρησης και εξασφάλισης των γενικών αρχών της ίσης μεταχείρισης, απαγόρευσης διακρίσεων και διαφάνειας, σαφείς διατάξεις, οι οποίες δεν καθιστούν δυσχερή την εφαρμογή τους από τους οικονομικούς φορείς, καθώς και τον δικαστικό έλεγχο επ' αυτών.

Ως εκ τούτου, σε συνέχεια των αναφερομένων στο σημείο 1 της παρούσας, επισημαίνεται ότι τα προβλεπόμενα στον υποβληθέντα Κανονισμό πρέπει να συνάδουν με τις προβλέψεις του ν.4412/2016, πλην των προβλεπομένων εξαιρέσεων, στις διατάξεις του οποίου ο Κανονισμός δύναται να παραπέμπει δια γνήσιας παραπομπής, ως προς τους οριζόμενους κανόνες και αρχές, ο δε καθορισμός των κανόνων σχετικά με τις εξαιρούμενες διατάξεις θα πρέπει να είναι σύμφωνος με τις επιλογές της Πολιτείας ως προς το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, ιδίως όσον αφορά στις ενωσιακής προέλευσης διατάξεις αυτού.

Επί των επιμέρους άρθρων του σχεδίου κανονισμού της ΕΥΔΑΠ ΑΕ

2.2. Επί του άρθρου 1

Σε συνέχεια των αναφερομένων στο σημείο 1 της παρούσας σχετικά με τις παραγράφους 1.1. και 1.2. του προτεινόμενου άρθρου 1, ως προς την παράγραφο 1.3. σημειώνεται ότι το άρθρο 1 προβλέπει τις εξαιρέσεις από τις διατάξεις του Κανονισμού. Οι προβλεπόμενες -εν προκειμένω- εξαιρέσεις ορίζονται ρητώς στο κείμενο του ν. 4412/2016, στα άρθρα 237 και 240. Δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνονται όλες οι εξαιρέσεις του νόμου, σκόπιμη θα ήταν η εξέταση παραπομπής στα άρθρα 237 έως 242 του ν. 4412/2016, τα οποία περιλαμβάνουν το σύνολο των εξαιρουμένων, από το ρυθμιστικό του πεδίο, συμβάσεων.

Σημειώνεται, ειδικώς ως προς την πρόβλεψη να δύνανται να εξαιρούνται «*τυχόν άλλες περιπτώσεις που καθορίζονται κατά περίπτωση από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΥΔΑΠ ή από την κείμενη νομοθεσία*», ότι η φράση αυτή θα πρέπει να αναδιατυπωθεί, ώστε να απαλειφθεί η πρόβλεψη για δυνατότητα εξαίρεσης περιπτώσεων συμβάσεων με απόφαση οργάνου της εταιρείας, δεδομένου ότι οι εξαιρέσεις από το ρυθμιστικό πεδίο των δημοσίων συμβάσεων είναι αυτές που ρητώς και περιοριστικώς προβλέπονται στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ¹¹ και τις οποίες δεν είναι δυνατόν να επεκτείνει νομικό πρόσωπο με σχετικές προβλέψεις στο κείμενο του Κανονισμού του. Σχετικά με τις επιγενόμενες, δυνάμει νομοθετικής διάταξης, εξαιρέσεις, στις

---

¹¹ Πρβλ. C-71/92 Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας, σκ. 10, μεταξύ άλλων σχετικά με τις εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων.

οποίες γίνεται αναφορά, σημειώνεται ότι η προκειμένη πρόβλεψη θα παρέλκει σε περίπτωση που προβλεφθεί γνήσια παραπομπή στις διατάξεις του ν. 4412/2016, ως εκάστοτε ισχύει.

Ως προς την πρόβλεψη σχετικά με το ότι «σε κάθε περίπτωση η ΕΥΔΑΠ δεν στερείται του δικαιώματος να εφαρμόσει – κατά την κρίση της και εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν – στις ανωτέρω εξαιρούμενες περιπτώσεις τις διατάξεις του παρόντος», επισημαίνεται ότι οι περιπτώσεις των ενωσιακής προέλευσης εξαιρέσεων από το ρυθμιστικό πεδίο εφαρμογής του ν.4412/2016, δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στο πεδίο του υπό εξέταση Κανονισμού.¹²

2.3. Επί του άρθρου 2 «Ορισμοί»

Ως προς τα προβλεπόμενα στο προτεινόμενο άρθρο 2, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, πέραν των περιπτώσεων ορισμών που αφορούν σε εσωτερικά ζητήματα οργάνωσης της Εταιρείας ως προς τις διαδικασίες σύναψης σύμβασης, καθώς καθορίζουν την αρμόδια οργανική προς τούτο μονάδα ή έγγραφο (λ.χ. αιτούσα υπηρεσία, ετήσιο πρόγραμμα προμηθειών), το σύνολο των λοιπών «ορισμών» αφορά στο δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και ειδικότερα στα οριζόμενα στο άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, ως αυτό μεταφέρεται με το άρθρο 2 του νόμου, καθώς και στα οριζόμενα στα άρθρα 225 και 226 του νόμου, περί μεικτών συμβάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενωσιακής προέλευσης ορισμοί, ως μεταφέρθηκαν με το άρθρο 2 του ν. 4412/2016, θα πρέπει να προβλέπονται είτε δια γνήσιας παραπομπής, είτε άλλως να αποτυπώνονται στο κείμενο του σχεδίου Κανονισμού,¹³ δεδομένου ότι έχουν τύχει ερμηνείας από το Δικαστήριο της Ένωσης.

Σημειώνεται ότι παρά το γεγονός ότι ο υποβληθείς, υπό εξέταση Κανονισμός, αφορά στην ανάθεση και εκτέλεση προμηθειών και υπηρεσιών, στους ορισμούς καθώς και ευρύτερα στο κείμενο του νόμου γίνεται αναφορά αποκλειστικά σε «Μητρώο Προμηθευτών» και «Προμηθευτή», για τους οικονομικούς φορείς που συμμετέχουν σε διαδικασίες σύναψης σύμβασης τόσο προμηθειών όσο και υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να αναδιατυπωθούν τα οικεία σημεία του Κανονισμού, ώστε να γίνεται λόγος ευρύτερα για οικονομικούς φορείς, άλλως για προμηθευτές και παρόχους υπηρεσιών.

Τέλος, ως προς τα προβλεπόμενα σχετικά με τις «Μεικτές Συμβάσεις», θα πρέπει να υπογραμμισθεί ότι σύμφωνα με το κείμενο του υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού (σημείο xxii), αυτές νοούνται ως συμβάσεις «που έχουν ως αντικείμενο δυο ή περισσότερα είδη (Έργα, Υπηρεσίες ή Προμήθειες)». Ο εν λόγω «ορισμός» κατ' ουσίαν ενσωματώνει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 225 του ν. 4412/2016, σχετικά με τις συμβάσεις που καλύπτουν την ίδια δραστηριότητα, και δη μόνον την παρ. 2 του εν λόγω άρθρου σχετικά με τις μεικτές, κατ' είδος σύμβασης, συμβάσεις, ενώ παραλείπει τόσο τις μεικτές, λόγω προσήκοντος νομικού καθεστώτος ανάθεσης, συμβάσεις του άρθρου 225 (παράγραφοι 3-5), όσο και συλλήβδην τα οριζόμενα στο άρθρο 226 σχετικά με τις μεικτές συμβάσεις που καλύπτουν πολλαπλές δραστηριότητες. Στο πλαίσιο αυτό σημειώνεται ότι η ΕΥΔΑΠ ΑΕ, πλέον της άσκησης δραστηριότητας του άρθρου 230 («Υδωρ») του ν.4412/2016, προβλέπεται ότι, σύμφωνα με τα αναφερόμενα -ανωτέρω- στο καταστατικό της, δύναται να

¹² Α.Π. 2620/16.06.2020 έγγραφο της Αρχής.

¹³ Σε περίπτωση που τελικώς δεν προβλεφθεί γνήσια παραπομπή για το σύνολο των διατάξεων του Βιβλίου ΙΙ ν. 4412/2016, ως προτείνεται στο σημείο 1 της παρούσας.

ασκήσει/ ασκεί δραστηριότητα και στον τομέα του άρθρου 229 «Ηλεκτρισμός» του νόμου.¹⁴ Ως εκ τούτου, και εκ του λόγου αυτού, ο ορισμός των μεικτών συμβάσεων δέον όπως προβλέπει τα αναφερόμενα στα άρθρα 225 και 226 του νόμου.

Ως προς το «Ηλεκτρονικό Σύστημα ΕΥΔΑΠ», σημειώνεται ότι προβλέπεται ότι περιλαμβάνει «οποιαδήποτε ηλεκτρονική πλατφόρμα χρησιμοποιεί η εταιρεία για τη διεξαγωγή των διαδικασιών ανάθεσης (π.χ. ΕΣΗΔΗΣ, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)». Υπό το φως αυτό, θα πρέπει να τονισθεί ότι η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ ως μέσο ηλεκτρονικής επικοινωνίας των μερών κατά τη διαδικασία σύναψης σύμβασης αποτελεί μία εκ των κομβικών επιλογών της Πολιτείας στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, κατά τη σύνταξη του ν. 4412/2016 (άρθρο 258 παρ. 1 του νόμου), σε όλες τις διαδικασίες¹⁵ η εκτιμώμενη αξία των οποίων ανέρχεται πλέον του ποσού των 60.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (άρθρο 259 παρ. 5 του νόμου). Δυνατότητα παρέκκλισης από την υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ παρέχεται, κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση του άρθρου 258 παρ. 11 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την οποία εάν αναθέτων φορέας λειτουργεί δικά του ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας, τα οποία πληρούν τις απαιτήσεις του νόμου (παρ. 1-6 και 8 του άρθρου 258 και άρθρο 259, αναλογικά εφαρμοζόμενο). Προκειμένου να τύχει εφαρμογής αυτή η παρέκκλιση, θα πρέπει να υποβληθεί αιτιολογημένο αίτημα αναθέτοντος φορέα προς την αρμόδια Διεύθυνση Διαχείρισης, Ανάπτυξης και Υποστήριξης Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης καθώς και θετική εισήγηση της εν λόγω υπηρεσίας στον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, προκειμένου να εκδοθεί κοινή απόφαση, του εν λόγω Υπουργού και του αρμόδιου κατά περίπτωση εποπτεύοντος Υπουργού. Δεδομένου ότι δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου έκδοση σχετικής απόφασης αλλά, αντίθετα, γίνεται επανειλημμένα αναφορά στη χρήση του ΕΣΗΔΗΣ στο κείμενο του υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού, προκύπτει ότι η ΕΥΔΑΠ ΑΕ, επί του παρόντος, εφαρμόζει το ΕΣΗΔΗΣ στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεών της, άνω των 60.000 ευρώ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

Ως εκ τούτου, σκόπιμη είναι η ρητή και σαφής πρόβλεψη των περιπτώσεων χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης σύμβασης της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, ώστε να προκύπτει εφαρμογή των προβλεπομένων στα άρθρα 258 και 259 του ν. 4412/2016 (διατάξεις από τις οποίες η ΕΥΔΑΠ ΑΕ δεν εξαιρείται δυνάμει του άρθρου 222 παρ. 7, και δεδομένου ότι δεν προκύπτει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 258 παρ. 11 του νόμου για τη λειτουργία ιδίων ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας), καθώς και προκειμένου να αποφεύγεται η διαρκής επανάληψη, ανά διαδικασία, της πρόβλεψης περί χρήσης του ΕΣΗΔΗΣ στο κείμενο του Κανονισμού. Στο ίδιο πλαίσιο, δέον όπως προβλεφθεί ρητώς η εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων για τις οποίες γίνεται χρήση «ηλεκτρονικού ταχυδρομείου».

2.4. Επί του άρθρου 3 «Γενικές Αρχές»

Το άρθρο 3 περιλαμβάνει τις γενικές αρχές που τηρεί η ΕΥΔΑΠ ΑΕ κατά την ανάθεση και εκτέλεση

¹⁴ Βλ. συναφώς ιστότοπο ΕΥΔΑΠ ΑΕ, <https://www.evdap.gr/TheCompany/Energy/> : Υδροηλεκτρικά έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, Έργα Συμπαγωγής Θερμικής και Ηλεκτρικής Ενέργειας με καύση Βιοαερίου και Φυσικού Αερίου, Φωτοβολταϊκά έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, Εξοικονόμηση ενέργειας.

¹⁵ Πλην των ρητώς οριζόμενων στο άρθρο 269Α του νόμου.

των συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι σκόπιμη είναι, για λόγους πληρότητας των οριζόμενων στο κείμενο του Κανονισμού, γενικών αρχών, η παραπομπή στο άρθρο 253 του ν. 4412/2016.

Υπογραμμίζεται ότι το προτεινόμενο άρθρο 3 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι στο πλαίσιο της αρχής της «αμοιβαίας αναγνώρισης ή ισοδυναμίας: η Εταιρεία δέχεται τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους προμηθευτές άλλων κρατών μελών στο μέτρο που πληρούν με ισοδύναμο τρόπο τους στόχους που επιδιώκει». Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι εκ του κειμένου προκύπτει ότι αμοιβαία αναγνώριση - ισοδυναμία προβλέπεται μόνον για τα αγαθά και τις υπηρεσίες και όχι και για τους συμμετέχοντες στις διαδικασίες σύναψης σύμβασης της εταιρείας, και δη, μόνο των κρατών-μελών της Ένωσης. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν τα οριζόμενα σχετικά με τους δικαιούμενους συμμετοχής, σύμφωνα με το άρθρο 255, καθώς και τα προβλεπόμενα στο άρθρο 314 του νόμου, σχετικά με τις προσφορές που περιέχουν προϊόντα καταγωγής τρίτων χωρών, και να αναδιατυπωθούν αναλόγως τα προτεινόμενα ως προς την «αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης ή ισοδυναμίας».

2.5. Επί του άρθρου 4 «Όργανα – Αρμοδιότητες»

2.5.1. Όργανα για «τη Διενέργεια προμηθειών»

Σημειώνεται ότι το άρθρο 4 αφορά στα αρμόδια όργανα της Εταιρείας, κατά τη σύναψη συμβάσεων, καθώς και στις επιμέρους αρμοδιότητες αυτών και, ως εκ τούτου, άπτεται ζητημάτων της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας της Εταιρείας, η οποία δεν εμπίπτει στην γνωμοδοτική αρμοδιότητα της Αρχής.

Παρά ταύτα, σημειώνεται ότι είναι σκόπιμη η αναδιατύπωση του τίτλου της παραγράφου 4.1., ώστε να αναφέρεται σε «όργανα για τη διαδικασία σύναψης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών», αντί του «όργανα για τη Διενέργεια προμηθειών», δεδομένου ότι ο υποβληθείς Κανονισμός αφορά και σε συμβάσεις υπηρεσιών, και προκειμένου να συνάδει με την ορολογία του ν. 4412/2016. Επιπλέον, όπου στο κείμενο του άρθρου 4 γίνεται αναφορά σε «προμηθευτή», σκόπιμη είναι η αντικατάσταση του όρου με τις λέξεις «οικονομικός φορέας» ή «προμηθευτής ή πάροχος υπηρεσιών».

Ως προς την παράγραφο 4.1.1. «Αιτούσα Υπηρεσία»: σημειώνεται ότι προβλέπεται ότι η «Αιτούσα Υπηρεσία»¹⁶ «συμμετέχει στις Επιτροπές Διαγωνισμών και Παραλαβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα του παρόντος κανονισμού». Η προκειμένη φράση θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί, ώστε να προβλέπει ότι «στελέχη/ υπάλληλοι της Αιτούσας Υπηρεσίας» συμμετέχουν στις ως άνω Επιτροπές.

Περαιτέρω, προβλέπεται ότι η εν λόγω υπηρεσία «διενεργεί κατά περίπτωση τις παραλαβές υπηρεσιών ή/και προϊόντων και επιθεβαιώνει το “καλώς έχειν” της παραλαβής, πλην των περιπτώσεων προμήθειας όπου ορίζεται και παραλαμβάνει η Επιτροπή Παραλαβής.» Εν προκειμένω, δέον όπως αναδιατυπωθεί η ως άνω φράση, ώστε να μην γίνεται αναφορά μόνον σε «περιπτώσεις προμήθειας», δεδομένου ότι η πρόβλεψη αφορά ομοίως στην περίπτωση των

¹⁶ Αναφέρεται ως η υπηρεσία η οποία «αναγνωρίζει ανάγκη για την προμήθεια προϊόντων ή/και υπηρεσιών και καταθέτει αίτημα προμήθειας».

συμβάσεων παροχής υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι στην προτεινόμενη παράγραφο 4.1.7. περί γνωμοδοτικών οργάνων, προβλέπεται, ως προς την Επιτροπή Παραλαβής, ότι αυτή επιλαμβάνεται όταν η «καθαρή αξία της σύμβασης», ήτοι η εκτιμώμενη αξία πλέον ΦΠΑ είναι άνω του 1.000.000 ευρώ, ή το αντικείμενο παρουσιάζει τεχνικές ιδιομορφίες. Από τον συνδυασμό των ως άνω προβλεπομένων σχετικά με την παραλαβή των συμβάσεων προκύπτει ότι μόνον για συμβάσεις εκτιμώμενης αξίας άνω του ενός εκατομμυρίου ή τεχνικής πολυπλοκότητας προβλέπεται η υποχρεωτική παραλαβή των συμβάσεων από Επιτροπή.¹⁷

Ειδικώς ως προς την παράγραφο 4.1.6. «Αποφαινόμενα Όργανα», σημειώνεται ότι περιλαμβάνεται παράγραφος, σύμφωνα με την οποία περιγράφεται ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων. Υπογραμμίζεται ότι, ιδίως για ζητήματα των ενωσιακής προέλευσης διατάξεων του νόμου, τα οποία άπτονται κρίσιμων επιλογών της Ένωσης, ως είναι τα κατώτατα όρια εφαρμογής των Οδηγιών και τα οποία ασκούν επιρροή τόσο στην ίδια την εφαρμογή της Οδηγίας, ως μεταφέρθηκε με το ν. 4412/2016, όσο και στην προσήκουσα διαδικασία ανάθεσης, θα πρέπει να πραγματοποιείται γνήσια παραπομπή στις διατάξεις του νόμου, ως εκάστοτε ισχύει, άλλως να παρατίθεται αυτούσιο το κείμενο του νόμου, εν προκειμένω, του άρθρου 236 του ν. 4412/2016 (περί της μεθόδου υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας).

Ως προς την παράγραφο 4.1.7. «Γνωμοδοτικά Όργανα» και, ιδίως, ως προς την «Επιτροπή Διαγωνισμών», θα πρέπει να σημειωθεί ότι προβλέπεται συγκρότηση αυτής «για κάθε διαδικασία ανάθεσης», με εξαίρεση τις «διαδικασίες απευθείας ανάθεσης και διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση με τη συμμετοχή ενός οικονομικού φορέα, όπου δε συγκροτείται επιτροπή και οι εργασίες εκτελούνται από την αιτούσα υπηρεσία».

Επισημαίνεται, ως προς την πρόβλεψη περί μη συγκρότησης συλλογικού οργάνου στο πλαίσιο του άρθρου 269, σε περιπτώσεις «συμμετοχής ενός οικονομικού φορέα», σκόπιμο θα ήταν να αναδιατυπωθεί, καθώς δεν προκύπτει εάν η πρόβλεψη αφορά σε περιπτώσεις «ενός προκαθορισμένου συμμετέχοντα», σύμφωνα με το λεκτικό του άρθρο 269Α,¹⁸ ήτοι κατά πόσον η «συμμετοχή» πρέπει να νοηθεί ως «η προμήθεια ή η υπηρεσία δύναται να παρασχεθεί μόνον από έναν οικονομικό φορέα».

Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι οι Επιτροπές, ως συλλογικά γνωμοδοτικά όργανα, αρμόδια για τη διενέργεια των διαδικασιών σύναψης σύμβασης και την παρακολούθηση και παραλαβή των συμβάσεων κατά περίπτωση, είναι όργανα ανεξάρτητα της Διοίκησης, τα οποία περιβάλλονται με τα εχέγγυα αμεροληψίας και ανεξαρτησίας, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η ορθή εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Ως εκ τούτου, η αναφορά στον υποβληθέντα Κανονισμό, ότι «[ο]ι Επιτροπές ελέγχονται διοικητικά από το Αποφαινόμενο Όργανο, και συστήνονται για όλη τη διάρκεια της σύμβασης, προκειμένου για την παραλαβή του αντικειμένου της Σύμβασης

---

¹⁷ Σημειώνεται ότι η δυνατότητα ορισμού οργανωτικής μονάδας ενταγμένης στη διοικητική δομή της αναθέτουσας αρχής ή του φορέα που έχει αναλάβει την εκτέλεση της σύμβασης, προβλέπεται, στο πλαίσιο του Βιβλίου Ι ν. 4412/2016, στο άρθρο 221 παρ. 5.

τμηματικά ή συνολικά», δέον όπως αναδιατυπωθεί, προκειμένου να προβλέπει ότι οι Επιτροπές εισηγούνται προς το Αποφαινόμενο Όργανο της Εταιρείας.

Ως προς την παράγραφο 4.2 «Σύγκρουση Συμφερόντων», σημειώνεται ότι στο άρθρο 262 του ν. 4412/2016, προβλέπεται υποχρέωση τήρησης των περί συγκρούσεων συμφερόντων διατάξεων και της λήψης σχετικών μέτρων προς αποφυγή καταστάσεων τέτοιων, από τους αναθέτοντες φορείς που εμπíπτουν και στην έννοια της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 223 του νόμου. Ο υποβληθείς Κανονισμός περιλαμβάνει πρόβλεψη περί σύγκρουσης συμφερόντων, ενώ περαιτέρω ορίζει ότι *«[η] διαδικασία και οι μηχανισμοί ελέγχου περί απουσίας σύγκρουσης συμφερόντων καθορίζονται στην Πολιτική Σύγκρουσης Συμφερόντων της Εταιρείας»*, η οποία - όμως - δεν είναι σε γνώση της Αρχής.

Εν προκειμένω και ανεξαρτήτως της υπαγωγής ή μη της ΕΥΔΑΠ ΑΕ στην έννοια της αναθέτουσας αρχής, θα πρέπει να σημειωθεί ότι εφόσον συμπεριλαμβάνονται προβλέψεις στο κείμενο του Κανονισμού σχετικά με τις καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, είναι σκόπιμη η γνήσια παραπομπή στο άρθρο 262 του νόμου, καθώς στο εν λόγω άρθρο προβλέπεται ο ορισμός τόσο της έννοιας «σύγκρουση συμφερόντων» *per se*, όσο και των «προσώπων» και των «συμφερόντων» που συνιστούν τέτοια κατάσταση, άλλως να προβλεφθούν σχετικώς τα οριζόμενα στο άρθρο 262 του νόμου.

2.6. Επί του άρθρου 5 «Κύκλος Ζωής Προμηθειών»

Ως προς την παράγραφο 5.3.5, η οποία αφορά στον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων προς αποφυγή κατάτμησης, καθώς και στην ανάθεση μεμονωμένων τμημάτων έως του ποσού των ευρώ 80.000, επισημαίνεται ότι, ως ελέχθη και ανωτέρω, το ζήτημα της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων αποτελεί κομβικό ζήτημα κατά τον προγραμματισμό αυτών και συνδέεται με την προσήκουσα διαδικασία ανάθεσης καθώς και την εξασφάλιση της τήρησης των διατάξεων ενωσιακής προέλευσης του ν. 4412/2016, κατά την ανάθεση των συμβάσεων. Ως εκ τούτου, σκόπιμο θα ήταν τα συναφή ζητήματα να ρυθμίζονται με γνήσια παραπομπή στις διατάξεις του νόμου και, εν προκειμένω, του άρθρου 236 του ν. 4412/2016, άλλως με ρητή πρόβλεψη των κανόνων σχετικά με τη μέθοδο υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 236.

2.6.1. Ως προς την παράγραφο 5.4. «Επιλογή Διαδικασίας Ανάθεσης Σύμβασης»

Παράγραφος 5.4.3. «Συμβάσεις άνω των ορίων»

Ως προς τις συμβάσεις άνω των ορίων, οι προβλέψεις του Κανονισμού έχουν ως και οι αντίστοιχες προβλέψεις των άρθρων 264 έως 269Α του ν. 4412/2016, στις οποίες και παραπέμπει ο υπό εξέταση Κανονισμός, ενώ ρητώς προβλέπεται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση (προκήρυξης διαγωνισμού). Σκόπιμη είναι η παραπομπή στις διατάξεις του ν. 4412/2016 να προβλέπει ότι «ως αυτές εκάστοτε ισχύουν», ήτοι να πραγματοποιείται γνήσια παραπομπή.

Επισημαίνεται ότι στο υποβληθέν κείμενο Κανονισμού προβλέπεται, για το σύνολο των διαδικασιών ανάθεσης, ότι η *«η εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα, εφόσον επιθυμεί, να προβεί στη δημοσίευση της προκήρυξης στον ελληνικό τύπο»*. Εν προκειμένω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι

στο ν. 4412/2016 δεν προβλέπεται υποχρέωση για δημοσίευση στον τοπικό και περιφερειακό Τύπο. Η εν λόγω υποχρέωση ρυθμίζεται μεταβατικά και μόνον (περ. 12 του άρθρου 379 σε συνδυασμό με το άρθρο 377 του ως άνω νόμου), με παραπομπή στις κείμενες διατάξεις περί δημοσιότητας. Βάσει του άρθρου 185 του ν. 4764/2020, τροποποιήθηκε η παρ. 12 του άρθρου 379 του ν. 4412/2016, σχετικά με την υποχρεωτική δημοσίευση των περιλήψεων διακηρύξεων στον περιφερειακό και τοπικό Τύπο, μετατίθεται κατά ένα έτος η έναρξη ισχύος της περίπτωσης 35 και 68, καθώς και του τρίτου εδαφίου των περιπτώσεων 31, 40, 59 και 82 της παραγράφου 1 του άρθρου 377 του ν. 4412/2016, και ορίζεται νέα ημερομηνία η 01.01.2022 αντί της της 01.01.2021, που όριζε η προϊσχύουσα διάταξη.

Ως εκ τούτου, παραμένει σε ισχύ μέχρι 31.12.2021 η υποχρέωση δημοσίευσης των περιλήψεων διακηρύξεων στον περιφερειακό και τοπικό Τύπο, για τις συμβάσεις και τους φορείς που υπείχαν σχετική υποχρέωση, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις των άρθρων 15 του ν. 3669/2008, 12 του ν. 3316/2005, 4 του π.δ. 118/2007, 11 του π.δ. 28/1980, καθώς και των άρθρων 5 και 23 της απόφασης με αριθμ. 11389/1993 (Β' 185) του Υπουργού Εσωτερικών, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 3548/2007.¹⁹ Κατόπιν των ανωτέρω και δεδομένου ότι τα περί δημοσίευσης στον Τύπο ζητήματα δεν περιλαμβάνονται στον ν. 4412/2016, η σχετική πρόβλεψη του υποβληθέντος Κανονισμού της ΕΥΔΑΠ ΑΕ θα πρέπει να τύχει διερεύνησης από την Εταιρεία, ως προς την υπαγωγή της ή μη στη σχετική υποχρέωση, σύμφωνα με το κανονιστικό πλαίσιο που τη διέπει.

2.6.2. Ως προς την παράγραφο 5.4.4. «Συμβάσεις κάτω των ορίων» και την παράγραφο 5.4.4.3. «Απευθείας Ανάθεση»

Η παράγραφος 5.4.4, του υπό εξέταση υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού περιλαμβάνει κανόνες και διαδικασίες σύναψης συμβάσεων κάτω των ορίων, σε συνέχεια και στη βάση της εξαίρεσης του άρθρου 222 παρ. 7 του ν. 4412/2016, σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες του Κεφαλαίου Β του νόμου περί ΔΕΚΟ εξαιρούνται της εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 326 - 333 του νόμου (συμβάσεις κάτω των ορίων), και η οποία θα πρέπει να μνημονεύεται, ως προαναφέρεται, στο κείμενο του Κανονισμού. Στο πλαίσιο αυτό και δεδομένου ότι δεν παρέχεται από το ως άνω άρθρο 222 του νόμου, ως προελέχθη, ειδικότερο πλαίσιο σχετικά με την παρεχόμενη εξαίρεση, προκύπτει ότι η ΕΥΔΑΠ ΑΕ διαθέτει τη διακριτική ευχέρεια να καθορίσει κανόνες σχετικά με τη σύναψη των συμβάσεων κάτω των ορίων του άρθρου 235 του ν. 4412/2016, στο μέτρο και στον βαθμό που οι εν λόγω κανόνες είναι συμβατοί με τη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων και τις γενικές αρχές της ΣΛΕΕ, εφόσον οι υπό σύναψη συμβάσεις παρουσιάζουν βέβαιο διασυνοριακό ενδιαφέρον.

Σύμφωνα με τον υπό εξέταση Κανονισμό (παράγραφος 5.4.4.), *«[γ]ια τις συμβάσεις κάτω των εκάστοτε ενωσιακών ορίων, η Εταιρεία δύναται να επιλέξει, πέραν από τις προμνησθείσες διαδικασίες για τις συμβάσεις άνω των ορίων, οποιαδήποτε από τις ακόλουθες διαδικασίες. Προκειμένου περί συμβάσεων κάτω των ορίων, ο καθορισμός του εύρους των ποσών βάσει των οποίων δύναται να επιλέγεται η κάθε διαγωνιστική διαδικασία, θα καθορισθεί με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Κατ' εξαίρεση των καθοριζόμενων στην απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας ορίων και για συμβάσεις αξίας μικρότερης*

¹⁹ Πρβλ. Α.Π. 282/12-01-2021 έγγραφο της Αρχής ΑΔΑ ΨΨ7ΥΟΞΤΒ-Α8Υ, αναρτημένο στην ιστοσελίδα της.

των ενωσιακών ορίων, η Εταιρεία δύναται, όταν συντρέχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι, οι οποίοι αποτυπώνονται σε τεκμηριωμένη εισήγηση της Αιτούσας Υπηρεσίας και εγκρίνονται από το αρμόδιο Αποφαινόμενο Όργανο, να κάνει χρήση της κατά τα κατωτέρω προβλεπόμενης στο 5.4.4.3. διαδικασίας Απευθείας Ανάθεσης.»

Σε συνέχεια των ανωτέρω, σημειώνεται ότι τα κατώτατα όρια εφαρμογής των ως άνω διατάξεων για τις συμβάσεις που εμπύπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου II του ν. 4412/2016 καθορίζονται στο άρθρο 235 του νόμου, και ανέρχονται στο ποσό των ευρώ 428.000,00 για τις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, καθώς και 1.000.000 ευρώ για τις συμβάσεις υπηρεσιών που αφορούν σε κοινωνικές και άλλες ειδικές υπηρεσίες, οι οποίες συνάπτονται από αναθέτοντες φορείς και αποσκοπούν στην άσκηση δραστηριότητας που υπάγεται στην Οδηγία 2014/25/ΕΕ και στο Βιβλίο II του ν. 4412/2016.

Επιπλέον, στην προτεινόμενη παράγραφο 5.4.4.3. «Απευθείας Ανάθεση» αναφέρεται ότι «[η] χρήση της ως άνω κατ' εξαίρεση διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης είναι δυνατή όταν η χρονική καθυστέρηση και η τυπικότητα που χαρακτηρίζουν τις υπόλοιπες διαδικασίες δύνανται, με πιθανότητα που εγγίζει τη βεβαιότητα, να προκαλέσουν στην Εταιρεία δυσχέρειες κατά την καθημερινή υλοποίηση των έργων αυτής και των επιμέρους υπηρεσιών και τμημάτων της.»

Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι οι «ειδικοί λόγοι», οι οποίοι αναφέρονται ανωτέρω στην παράγραφο 5.4.4. του σχεδίου Κανονισμού, άπτονται της ανάγκης για την ταχύτερη σύναψη σύμβασης, προκειμένου να μην υπάρξουν δυσχέρειες στη λειτουργία της Εταιρείας. Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι όταν συντρέχουν ειδικοί λόγοι για την ταχύτερη σύναψη σύμβασης, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης, ή υφίσταται ανάγκη ανάθεσης σε συγκεκριμένο φορέα, για λόγους που άπτονται, επί παραδείγματι, τεχνικής μοναδικότητας ή προστασίας αποκλειστικών δικαιωμάτων, το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων παρέχει τη δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, όπως αυτή προβλέπεται, ως προς τις επιμέρους περιπτώσεις της, στο άρθρο 269 του νόμου. Στο πλαίσιο αυτό σημειώνεται ότι, για τις συμβάσεις κάτω των ορίων του άρθρου 235 ν.4412/2016, υπολογιζόμενες σύμφωνα με το άρθρο 236 του νόμου, δεν απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής (άρθρο 326 παρ. 2 ν.4412/2016, άρθρο 2 ν.4013/2011). Περαιτέρω, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 269 του ν. 4412/2016, οι αναθέτοντες φορείς δύνανται να διαπραγματεύονται απευθείας με τους δυνητικούς αναδόχους και δεν ισχύουν απαιτήσεις δημοσίευσης, προθεσμίες, ή ελάχιστος αριθμός υποψηφίων προς διαβούλευση, ούτε υφίστανται άλλες διαδικαστικές απαιτήσεις ή ρυθμίσεις σχετικά με διαδικασία σε επίπεδο Ένωσης. Ως εκ τούτου, δεν προκύπτει ο λόγος για τον οποίο οι προτεινόμενες διατάξεις του σχεδίου Κανονισμού προβλέπουν, κατά τα ανωτέρω, χρήση της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης, και δη, κατά τρόπον γενικό και αόριστο, εξαρτώμενο από την κρίση ως προς την ύπαρξη «ειδικού λόγου».

Τέλος και δεδομένου του εύρους της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων που προβλέπεται να ανατίθενται με απευθείας ανάθεση, η οποία είναι δυνατόν να ανέρχεται έως τα κατώτατα όρια του άρθρου 235 ν. 4412/2006 θα πρέπει να υπογραμμισθεί ότι η απλοποιημένη αυτή διαδικασία, εφαρμογή της οποίας έχει προβλεφθεί στις διατάξεις του ν. 4412/2016 έως του ποσού των 20.000 ευρώ, δεν παρέχει τα εχέγγυα αποτελεσματικής έννομης προστασίας των συμμετεχόντων

οικονομικών φορέων²⁰ καθώς και τα εχέγγυα διαφάνειας και τήρησης των αρχών του ελεύθερου ανταγωνισμού και ίσης μεταχείρισης ως προς τους δυνάμενους συμμετοχής οικονομικούς φορείς, λαμβανομένων επιπλέον υπ' όψιν των προαναφερθέντων σχετικά με τις συμβάσεις κάτω των ορίων, οι οποίες διαθέτουν διασυνοριακό ενδιαφέρον.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να θεωρείται δεδομένο ότι οι συγκεκριμένες ως άνω προβλέψεις των παραγράφων 5.4.4. και 5.4.4.3. ερμηνεύονται και εφαρμόζονται κατά τρόπο που συνάδουν με το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων και τις γενικές αρχές της Ένωσης.

2.6.3. Ως προς την παράγραφο 5.4.4.1. «Ανοιχτή διαδικασία με διαπραγμάτευση οικονομικής προσφοράς»

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα για την ως άνω διαδικασία, η οποία προτείνεται από την ΕΥΔΑΠ ΑΕ και δεν προβλέπεται στο κείμενο του ν. 4412/2016, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι *«κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δύναται να υποβάλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού. Κάθε προσφορά πρέπει να συνοδεύεται από τις απαιτούμενες εκ της Εταιρείας πληροφορίες προκειμένου για την ποιοτική επιλογή του αναδόχου. [...] Στην Ανοιχτή Διαδικασία με διαπραγμάτευση οικονομικής προσφοράς, μετά την υποβολή των οικονομικών προσφορών από τους ενδιαφερόμενους φορείς, η Εταιρεία αξιολογεί τις προσφορές και καλεί σε διαπραγμάτευση μόνο εκείνους τους οικονομικούς φορείς που κατά την κρίση της Εταιρείας πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να εκτελέσουν επιτυχώς το αντικείμενο του διαγωνισμού. Ως προς τις προθεσμίες ισχύουν τα ανωτέρω αναφερόμενα για την Ανοιχτή Διαδικασία.»*. Περαιτέρω, προβλέπεται ότι όλες οι επικοινωνίες, οι ανταλλαγές πληροφοριών, ιδίως δε, η ηλεκτρονική υποβολή των προσφορών, εκτελούνται μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΕΣΗΔΗΣ), όπου αυτό προβλέπεται.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

Το κείμενο του προτεινόμενου Κανονισμού δεν περιλαμβάνει προβλέψεις σχετικά με τα επιμέρους όρια των διαδικασιών που προτείνονται. Συνακόλουθα, δεν είναι σαφές ποιες είναι οι συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών στις οποίες αφορά η «ανοιχτή διαδικασία με διαπραγμάτευση οικονομικής προσφοράς», ως προς την εκτιμώμενη αξία αυτών.

Περαιτέρω, η ως άνω περιγραφόμενη διαδικασία προσιδιάζει στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με προκήρυξη διαγωνισμού του άρθρου 266 του νόμου, με την ουσιώδη διαφοροποίηση ότι, σύμφωνα με τον τίτλο της προτεινόμενης διαδικασίας, αυτή προβλέπεται να αφορά σε διαπραγμάτευση μόνον επί της οικονομικής προσφοράς των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων, και δη, ανεξαρτήτως κριτηρίου ανάθεσης. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι επί του κειμένου της προτεινόμενης παραγράφου, παρά ταύτα, προβλέπεται ότι η εταιρεία καλεί, κατόπιν αξιολόγησης των προσφορών,²¹ μόνον εκείνους τους οικονομικούς φορείς που κατά την κρίση της *«πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να εκτελέσουν επιτυχώς το αντικείμενο της*

---

²¹ Βλ. και διάγραμμα διεξαγωγής της συγκεκριμένης διαδικασίας, όπως αποτυπώνεται στο Παράρτημα 2 του κανονισμού, από το οποίο προκύπτει ότι μετά την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων αξιολόγησης, πραγματοποιείται η αποσφράγιση και αξιολόγηση των αρχικών οικονομικών προσφορών των εναπομεινάντων συμμετεχόντων.

σύμβασης». Υπό το φως αυτό, επισημαίνεται ότι προβλέψεις σχετικά με την επιτυχή, ήτοι προσήκουσα εκτέλεση του αντικειμένου μιας σύμβασης άπτονται ιδίως της τεχνικής προσφοράς των συμμετεχόντων στη διαδικασία οικονομικών φορέων. Ως εκ τούτου, δέον όπως αναδιατυπωθεί η ως άνω πρόταση ούτως ώστε να μην εγείρεται κανένα ζήτημα ασάφειας του πλαισίου και του ειδικότερου περιεχομένου της προτεινόμενης διαδικασίας, ως προς την αξιολόγηση των προσφορών των οικονομικών φορέων ή ακόμη δε, και αναφορικά με τη τήρηση των γενικών αρχών της ΣΛΕΕ και, ιδίως, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας.

Επιπλέον δε, η αναφορά στη διενέργεια της διαδικασίας μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, «όπου αυτό προβλέπεται», σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν είναι σαφές το εύρος της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων στις οποίες αφορά η προτεινόμενη διαδικασία, καταλείπει πεδίο ασάφειας ως προς τα μέσα και την ειδικότερη διαδικασία διενέργειας της διαδικασίας αυτής, δεδομένου ότι το ΕΣΗΔΗΣ εφαρμόζεται στις συμβάσεις άνω του ποσού των 60.000 ευρώ.

2.6.4. Ως προς την παράγραφο 5.4.4.2 «Συλλογή Προσφορών»

Σημειώνεται κατά πρώτον ότι, ως αναφέρεται και ανωτέρω, το κείμενο του προτεινόμενου Κανονισμού δεν περιλαμβάνει προβλέψεις σχετικά με τα επιμέρους όρια των κατ' ιδίαν διαδικασιών που προβλέπονται σε αυτόν. Συνακόλουθα, δεν είναι σαφές το ποιες είναι οι συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών στις οποίες αφορά η «διαδικασία συλλογής προσφορών», ως προς την εκτιμώμενη αξία αυτών.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην προτεινόμενη παράγραφο, *«στη διαδικασία με συλλογή οικονομικών προσφορών κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας δύναται να υποβάλει προσφορά. Η Εταιρεία δύναται, κατόπιν διενέργειας έρευνας αγοράς, από μέρους της, να απευθυνθεί σε συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς. Σε αυτήν την περίπτωση, οι οικονομικοί φορείς πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3). Κάθε προσφορά πρέπει να συνοδεύεται από τις απαιτούμενες εκ της Εταιρείας πληροφορίες προκειμένου για την ποιοτική επιλογή του αναδόχου.»* Επιπλέον, προβλέπεται ότι η διενέργεια της διαδικασίας θα πραγματοποιείται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, όπου αυτό προβλέπεται.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία σύναψης σύμβασης δεν περιγράφεται στο κείμενο της υπό εξέταση παραγράφου, πλην όμως γίνεται παραπομπή στο Παράρτημα 2 του κανονισμού, στο οποίο περιγράφεται διαδικασία με δημοσίευση προκήρυξης ή/και αποστολή προσκλήσεων υποβολής προσφορών σε επιλεγμένους οικονομικούς φορείς. Με τα δεδομένα αυτά, η προτεινόμενη διαδικασία «συλλογής προσφορών» προσιδιάζει στη διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού του άρθρου 327 ν. 4412/2016.²²

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο στο κείμενο της υπό εξέταση παραγράφου, όσο και στο Παράρτημα 2 του κανονισμού, δεν προβλέπονται προθεσμίες.

Σε συνέχεια του συνόλου των ως άνω αναφερθέντων ως προς τα προβλεπόμενα σχετικά με τις συμβάσεις κάτω των ορίων, επισημαίνεται ότι ανακύπτει ζήτημα ιδίως σχετικά με το ότι δεν προκύπτουν εκ του κανονισμού όρια ανά διαδικασία σύναψης σύμβασης καθώς και σε σχέση με

---

²² Η διαδικασία του συνοπτικού διαγωνισμού προβλέπεται να καταργηθεί (βλ. συναφώς Α45/2020 Γνώμη της Αρχής, σελ. 113-114)

τα προτεινόμενα σχετικά με τη δυνατότητα χρήσης της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης έως των ενωσιακών ορίων του άρθρου 235 ν.4412/2016. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται ως προς την πρώτη περίπτωση, η πρόβλεψη «κλιμακωτών» ορίων για τις διαδικασίες κάτω των ορίων, με ανάλογη θέσπιση κριτηρίων επιλογής ανά διαδικασία, με δυνατότητα αναθεώρησης αυτών με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της εταιρείας, η οποία θα προσαρτάται στον ισχύοντα Κανονισμό.

2.6.5. Ως προς την παράγραφο 5.7. «Αγορές μέσω διαδικτύου ή τηλεφώνου με τη χρήση κάρτας»

Σύμφωνα με την προτεινόμενη παράγραφο 5.7.: *«Η Εταιρεία έχει τη δυνατότητα να προβεί σε αγορές προϊόντων ή/και υπηρεσιών μέσω διαδικτύου ή τηλεφώνου (εφόσον είναι δυνατό) υπό την προϋπόθεση ότι:*

(α) Η αξία της κάθε προμήθειας δεν υπερβαίνει το ποσό των δυο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ, και

(β) Δεν καλύπτουν τρέχουσες ή διαρκείς προμηθευτικές ανάγκες (one-off spend) και

(γ) Η αθροιστική μηνιαία αξία αγορών με κάρτα δεν υπερβαίνει το προκαθορισμένο ποσό που έχει οριστεί από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών σε επίπεδο Επικεφαλής Γενικής Διεύθυνσης / Ανεξάρτητης Διεύθυνσης.»

Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της ως άνω παραγράφου 5.7. και παρά το γεγονός ότι δεν εμπίπτει αυτή στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και υπηρεσιών της ΕΥΔΑΠ ΑΕ, όπως προτείνονται από τον υποβληθέντα Κανονισμό, η εν λόγω παράγραφος αφορά σε περιπτώσεις *«αγοράς μέσω διαδικτύου ή τηλεφώνου, με χρήση κάρτας»*, αγαθών ή υπηρεσιών, εφόσον η αξία κάθε προμήθειας ή υπηρεσίας δεν υπερβαίνει τις 2.500 ευρώ, και αθροιστικά μηνιαίως το ποσό που έχει σχετικώς οριστεί από την αρμόδια Διεύθυνση.

Δεδομένου ότι το ποσό που έχει καθοριστεί ή θα καθοριστεί από την αρμόδια Διεύθυνση, σχετικά με τις *«αγορές»* της υπό εξέταση παραγράφου δεν είναι γνωστό, δεν προκύπτει, σε ετήσια βάση η εκτιμώμενη αξία αυτών των αγορών. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν προκύπτει ο δικαιολογητικός λόγος, για τον οποίο οι εν λόγω προμήθειες και υπηρεσίες δεν αποτελούν συμβάσεις, κατά την έννοια του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016, σύμφωνα με τον υποβληθέντα Κανονισμό. Σημειώνεται στο πλαίσιο αυτό ότι η αναφορά σε συμβάσεις *“one-off spend”* στο κείμενο της προτεινόμενης διάταξης, δεν αναιρεί τον χαρακτήρα της τρέχουσας ανάγκης ενώ, ευρύτερα, προκειμένου να εξαιρεθεί σύμβαση προμήθειας ή υπηρεσίας από τις διατάξεις του ν. 4412/2016, θα πρέπει είτε να προκύπτει σχετικώς ρητή εξαίρεση από τις διατάξεις του, είτε να πρόκειται για δαπάνη της εσωτερικής λειτουργίας της Εταιρίας, όπως οι δαπάνες μετακίνησης.

Στο πλαίσιο αυτό, εάν ο ως άνω δικαιολογητικός λόγος άπτεται της αξίας κάθε *«αγοράς»* ή/και του μέσου της σύναψης της προμήθειας ή της υπηρεσίας, ως προβλέπεται, σημειώνεται κατά πρώτον ότι, δεδομένου ότι προβλέπεται σύναψη περισσότερων συμβάσεων, δεν αναιρείται εν πρώτοις ο χαρακτήρας αυτών ως συμβάσεων υπαγόμενων στο ρυθμιστικό πεδίο του ν. 4412/2016, ενώ περαιτέρω υπογραμμίζεται ότι το γεγονός ότι η αξία μιας σύμβασης ανέρχεται

έως του ποσού των 2.500 ευρώ, απαλλάσσει μεν τους αναθέτοντες φορείς από την τήρηση διατάξεων του νόμου, ως προβλέπεται,²³ πλην όμως, σύμφωνα με το άρθρο 38 περί ΚΗΜΔΗΣ, στο οποίο ρητώς παραπέμπει το άρθρο 260 του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016, υφίσταται υποχρέωση ανάρτησης στο ΚΗΜΔΗΣ των συμβάσεων οι οποίες συνάπτονται γραπτώς, προφορικώς ή με ηλεκτρονικά μέσα από αναθέτουσες αρχές και αναθέτοντες φορείς, εκτιμώμενης αξίας ίσης ή ανώτερης του ποσού των χιλίων (1.000) ευρώ (άνευ ΦΠΑ) και ανεξαρτήτως διαδικασίας ανάθεσης.

Επιπλέον, η πρόβλεψη σχετικά με το ότι η αθροιστική μηνιαία αξία αγορών με κάρτα δεν υπερβαίνει το προκαθορισμένο ποσό που έχει οριστεί από τη Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών σε επίπεδο Επικεφαλής Γενικής Διεύθυνσης / Ανεξάρτητης Διεύθυνσης, εγείρει ζήτημα σχετικά με τη συνολική εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων που συνάπτονται υπό την παράγραφο 5.7. Κατά συνέπεια, εφόσον οι «αγορές» της υπό εξέταση παραγράφου εμπίπτουν κατ' αρχήν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016 ανακύπτει ζήτημα ως προς τη συμβατότητα των προβλεπομένων με το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, ιδίως ως προς την ενδεχόμενη κατάτμηση των συμβάσεων κατά την έννοια του άρθρου 253 του νόμου. Σε κάθε περίπτωση υπογραμμίζεται ότι, στο πλαίσιο της σύναψης συμβάσεων του ν. 4412/2016, ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων πραγματοποιείται κατά τον προγραμματισμό αυτών, προκειμένου να τηρηθεί η εκάστοτε προσήκουσα διαδικασία ανάθεσης και λαμβανομένων υπ' όψιν των οριζόμενων στα άρθρα 236 και 253 και τηρουμένων των προβλεπομένων στο άρθρο 260 του νόμου περί ΚΗΜΔΗΣ.

2.6.6. Ως προς την παράγραφο 5.6. «Σύστημα Προεπιλογής – Μητρώο Προμηθευτών»

Στην παράγραφο 5.6. του υποβληθέντος Κανονισμού προβλέπεται η θέσπιση συστήματος προεπιλογής με στόχο την «κατάρτιση Μητρώου Προμηθευτών για οποιαδήποτε κατηγορία προϊόντων ή υπηρεσιών».

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπό εξέταση παράγραφο, προβλέπεται ότι το εν λόγω Μητρώο θεσπίζεται κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας Διεύθυνσης (Διαχείρισης Προμηθειών και Έργων), η οποία εγκρίνεται από το αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο (Συμβούλιο Προμηθειών). Η ως άνω αρμόδια Διεύθυνση ορίζεται αρμόδια για την εισήγηση, μεταξύ άλλων, των κανόνων και κριτηρίων για τη λειτουργία του συστήματος, όπως η εγγραφή στο σύστημα, οι οποίοι περιλαμβάνουν και τον τρόπο και χρόνο υποβολής αίτησης για προεπιλογή, τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων και τις προσφυγές κατά της απόφασης ένταξης στο σύστημα.

Η πρόβλεψη τήρησης Μητρώου των προεπιλεγέντων οικονομικών φορέων προβλέπεται ρητώς

---

²³ Όπως προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 73, 80, 220 του ν. 4412/2016. Σημειώνεται ότι στις υπό τροποποίηση διατάξεις του ν. 4412/2016 (βλ. Γνώμη Α45/2020 της Αρχής) προβλέπεται η προσθήκη άρθρου 327Α για τις συμβάσεις ήσσονος αξίας, σύμφωνα με το οποίο : «[γ]ια τις δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας, με την έννοια της περ. 30 της παρ.1 του άρθρου 2, είναι δυνατό να μην ακολουθείται διαδικασία ανάθεσης σύμβασης και οι πληρωμές να εκτελούνται ως εξόφληση έναντι νόμιμου φορολογικού παραστατικού, χωρίς να απαιτείται έκδοση πράξης ανάθεσης ή οι διαδικασίες εκτέλεσης του παρόντος από τον αναθέτοντα φορέα. Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης ως ήσσονος αξίας εφαρμόζεται το άρθρο 236, περί μεθόδων υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων.»

στο άρθρο 303 παρ. 4 του ν. 4412/2016.

Σημειώνεται ότι, ως αναφέρεται και ανωτέρω, σκόπιμη είναι η αναδιατύπωση του όρου «*Μητρώο Προμηθευτών*» σε Μητρώο Οικονομικών Φορέων, καθώς το εν λόγω Μητρώο προβλέπεται να αφορά τόσο σε προμηθευτές όσο και σε παρόχους υπηρεσιών, προκειμένου να καθίσταται σαφές σε ποια είδη συμβάσεων και, συνακόλουθα, σε ποιες κατηγορίες οικονομικών φορέων αφορά το Μητρώο.

Οι κανόνες και τα κριτήρια επιλογής που άπτονται της ένταξης στο Μητρώο καθώς και οι προσφυγές κατά των αποφάσεων ένταξης προβλέπονται να πραγματοποιηθούν σε μεταγενέστερο στάδιο, κατόπιν έγκρισης σχετικής εισήγησης της αρμόδιας Διεύθυνσης, και ως εκ τούτου δεν προκύπτουν από το κείμενο του υποβληθέντος κανονισμού.

Περαιτέρω, προβλέπεται ότι οι τεχνικές προδιαγραφές, όπου κρίνεται απαραίτητο, θα καθοριστούν ομοίως βάσει της σχετικής εισήγησης της ως άνω αρμόδιας Διεύθυνσης. Εν προκειμένω επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 303 παρ. 2 του ν. 4412/2016, όταν τα κριτήρια και οι κανόνες που καθορίζονται, στο πλαίσιο συστήματος προεπιλογής, περιέχουν τεχνικές προδιαγραφές, πρέπει να εφαρμόζονται τα άρθρα 282 έως 284 του νόμου. Ως εκ τούτου, η ως άνω εισήγηση πρέπει να λαμβάνει υπ' όψιν της τα άρθρα περί τεχνικών προδιαγραφών του νόμου, προκειμένου αυτές να θεωρούνται σύμφωνες με την νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων.

Ως προς την πρόβλεψη περί δημοσίευσης της γνωστοποίησης ύπαρξης συστήματος προεπιλογής, σημειώνεται, ότι θα πρέπει να γίνει παραπομπή στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Β' του ν. 4412/2016, καθώς και τήρηση των προβλεπομένων στο άρθρο 292 του νόμου (γνωστοποίηση για την ύπαρξη συστήματος προεπιλογής).

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι προβλέπεται ότι κατά της απόφασης ένταξης χωρεί η «*ένσταση που προβλέπεται στην ενότητα 5.8.11.1.*» του υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού. Η εν λόγω παράγραφος 5.8.11.1. περιλαμβάνει τα οριζόμενα σχετικά με τις ενστάσεις και προσφυγές κατά τη διαδικασία ανάθεσης της σύμβασης, τα οποία είναι σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα ως προς τις ενστάσεις, ενώ προβλέπεται για τις συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία άνω των 60.000 ευρώ, άσκηση προδικαστικής προσφυγής ενώπιον της ΑΕΠΠ.

2.6.7. Ως προς την παράγραφο 5.8. «Διενέργεια Διαδικασίας Ανάθεσης»

Παράγραφος 5.8.1. «Προκαταρκτική Διαβούλευση»

Σημειώνεται ότι οι κανόνες για τη διενέργεια προκαταρκτικών διαβουλεύσεων της αγοράς, οι οποίοι στο πλαίσιο του ν. 4412/2016 περιλαμβάνονται στο άρθρο 279, εμπίπτουν στους κανόνες από τους οποίους οι εταιρείες του Κεφαλαίου Β' του νόμου περί ΔΕΚΟ εξαιρούνται, δυνάμει του άρθρου 222 παρ. 7 του ν. 4412/2016.

Εν προκειμένω, στην παράγραφο 5.8.1. του σχεδίου Κανονισμού προβλέπεται ενδεικτικά ότι η διαβούλευση πραγματοποιείται μέσω της ιστοσελίδας της Εταιρείας, της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης π.χ. μέσω περιοδικής ενδεικτικής προκήρυξης χωρίς δημοσίευση περαιτέρω προκήρυξης διαγωνισμού, των Πρεσβειών χωρών όπου εντοπίζεται αγορά δυνητικών προμηθευτών ή/ και των Επιμελητηρίων/ Ενώσεων Επιχειρήσεων ή επαγγελματιών με

αντικείμενο συναφές με αυτό της διαβούλευσης.

Επιπλέον, προβλέπεται ότι μέθοδοι διεξαγωγής αποτελούν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, «για τις ανωτέρω υπό στοιχεία (α), (β) περιπτώσεις», η χρήση ερωτηματολογίου προς συμπλήρωση από τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, τηλεφωνικές συνεντεύξεις βασισμένες σε ένα προκαθορισμένο σχέδιο ερωτήσεων και η διοργάνωση ειδικών, ανοιχτών προς όλους, ημερίδων. Επισημαίνεται ότι στο κείμενο της υπό εξέταση παραγράφου δεν αναφέρονται (α) και (β) περιπτώσεις, ως εκ τούτου σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αναδιατυπωθεί η εν λόγω αναφορά.

Παράγραφος 5.8.2. «Έγγραφα της Σύμβασης»

Σημειώνεται ότι τα προβλεπόμενα στην εν λόγω παράγραφο συνάδουν με τα οριζόμενα στο άρθρο 279 του ν. 4412/2016, από την εφαρμογή του οποίου η ΕΥΔΑΠ ΑΕ εξαιρείται δυνάμει του άρθρου 222 παρ. 7.

Παράγραφος 5.8.3. «Προθεσμίες Παραλαβής Αιτήσεων Συμμετοχής και Προσφορών» και 5.8.5 «Υποβολή Προσφορών»

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 5.8.3., η οποία σύμφωνα με τον τίτλο της αφορά στις προθεσμίες παραλαβής προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, ως προς τις συμβάσεις άνω των ορίων, προβλέπεται ότι «[η] Προκήρυξη Διαγωνισμού για σύναψη συμβάσεων αξίας άνω των ενωσιακών ορίων δημοσιεύεται στην επίσημη ιστοσελίδα της Εταιρείας και στην επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ελάχιστο χρονικό διάστημα μεταξύ της εν λόγω δημοσιοποίησης και της προθεσμίας υποβολής των προσφορών καθορίζεται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία», ενώ ως προς τις συμβάσεις κάτω των ορίων ότι: «[η] Προκήρυξη Διαγωνισμού για σύναψη συμβάσεων αξίας μικρότερης των ενωσιακών ορίων δημοσιεύεται μόνο στην επίσημη ιστοσελίδα της Εταιρείας. Έντυπη δημοσίευση πραγματοποιείται, κατ' εξαίρεση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- αν απαιτείται από την κείμενη εθνική νομοθεσία λόγω του αντικειμένου της σύμβασης,
- αν κριθεί σκόπιμο από το αρμόδιο όργανο που εγκρίνει την αντίστοιχη διακήρυξη.»

Δεδομένου του περιεχομένου των ως άνω προβλέψεων, σημειώνεται ότι παρά τον τίτλο της παραγράφου 5.8.3., ο οποίος αφορά στις προθεσμίες παραλαβής προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, το κείμενο αυτής άπτεται κυρίως της δημοσιότητας στην οποία υποβάλλονται οι διακηρύξεις και προκηρύξεις των συμβάσεων της ΕΥΔΑΠ ΑΕ. Υπό το πρίσμα αυτό, επισημαίνεται ότι δεν μνημονεύεται η δημοσίευση σε εθνικό επίπεδο, η οποία ορίζεται στο άρθρο 296, σε συνάρτηση με το άρθρο 260 του ν. 4412/2016, ήτοι η δημοσίευση στο ΚΗΜΔΗΣ, στην οποία παραπέμπει και το άρθρο 332 του νόμου περί προκήρυξης σύμβασης κάτω των ορίων.

Επιπλέον θα πρέπει να επισημανθεί ότι παρά το γεγονός ότι στην υπό εξέταση παράγραφο 5.8.3. προβλέπεται δημοσίευση μόνο στην ιστοσελίδα της Εταιρείας, στην περίπτωση των συμβάσεων κάτω των ορίων, ενώ στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην ιστοσελίδα της Εταιρείας, στην περίπτωση των συμβάσεων άνω των ορίων, ενώ στις διατάξεις περί διαδικασιών σύναψης σύμβασης, όπως αποτυπώνονται στις παραγράφους 5.4.3. και 5.4.4. του υποβληθέντος Κανονισμού, γίνεται πρόβλεψη δημοσίευσης και στο ΚΗΜΔΗΣ. Ως εκ τούτου πρέπει να ληφθεί

μέριμνα ως προς τη συμφωνία των προβλεπομένων στο κείμενο του σχεδίου Κανονισμού, κατά τρόπο ώστε να συνάδουν οι προβλέψεις του υποβληθέντος Σχεδίου μεταξύ τους.

Κατά συνέπεια και δεδομένου ότι τα προτεινόμενα στην υπό εξέταση παράγραφο 5.8.3. δεν ρυθμίζουν, επί της ουσίας, ζητήματα προθεσμιών, αλλά δημοσίευσης, προκύπτει ότι τα προβλεπόμενα ρυθμίζονται ήδη από έτερα άρθρα του σχεδίου Κανονισμού, ως προς τη δημοσίευση, με την εξαίρεση της περίπτωσης της δημοσίευσης έντυπης προκήρυξης, στην οποία γίνεται αναφορά το πρώτον στην υπό εξέταση παράγραφο.

Ως προς τις προθεσμίες, οι οποίες αναφέρονται στον τίτλο της εξεταζομένης παραγράφου 5.8.3., σημειώνεται ότι, με την εξαίρεση της περίπτωσης της παραγράφου 5.4.4.2. («Συλλογή Προσφορών»), στις επιμέρους διατάξεις του υποβληθέντος Κανονισμού προβλέπονται οι, ανά διαδικασία ανάθεσης, προθεσμίες. Τέλος, επισημαίνεται εκ νέου ότι οι προθεσμίες παραλαβής προσφορών ρυθμίζονται, αναλόγως της εκτιμώμενης αξίας των συμβάσεων που πρόκειται να συναφθούν, για τις μεν άνω των ορίων, ανά διαδικασία ανάθεσης, λαμβανομένων υπ' όψιν των οριζομένων στο άρθρο 289 του νόμου περί καθορισμού προθεσμιών, το οποίο περιλαμβάνει ενωσιακής προέλευσης διατάξεις, ενώ για τις κάτω των ορίων από το άρθρο 331 του ν. 4412/2016. Σε συνέχεια της εξαίρεσης της ΕΥΔΑΠ ΑΕ από τις περί κάτω των ορίων διατάξεις, επομένως και από το άρθρο 331 του νόμου, σημειώνεται ότι οι επιμέρους προθεσμίες θα πρέπει να προκύπτουν από το κείμενο του Κανονισμού και να παρέχουν, στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς, εύλογο χρονικό διάστημα υποβολής προσφορών.

Παράγραφος 5.8.6. «Εγγυήσεις»:

Το άρθρο 302 περί εγγυήσεων εμπίπτει στις εξαιρούμενες διατάξεις κατά το άρθρο 222 παρ. 7 του ν. 4412/2016, για τους αναθέτοντες φορείς του Κεφαλαίου Β του νόμου περί ΔΕΚΟ.

Παράγραφοι 5.8.7 «Αποσφράγιση και Αξιολόγηση Δικαιολογητικών και Προσφορών» και 5.8.11. «Ενστάσεις – Προσφυγές», 5.8.11.1 «Κατά τη διαδικασία ανάθεσης της Σύμβασης»

Η παράγραφος 5.8.7. περιγράφει τη διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών των, συμμετεχόντων σε διαδικασία σύναψης σύμβασης, οικονομικών φορέων. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 222 παρ. 7 του ν. 4412/2016, το άρθρο 315 «Ειδικοί κανόνες διεξαγωγής διαδικασίας», το οποίο ρητώς παραπέμπει στα οικεία περί διαδικασίας άρθρα του Βιβλίου Ι του νόμου, ανά είδος σύμβασης (άρθρα 92 έως 100, 103 και 104), αναλόγως εφαρμοζόμενα, εξαιρεί της εφαρμογής του τους αναθέτοντες φορείς του Κεφαλαίου Β του νόμου περί ΔΕΚΟ. Η υπό εξέταση παράγραφος διακρίνει μεταξύ συμβάσεων για τις οποίες υφίσταται υποχρέωση χρήσης ΕΣΗΔΗΣ (άνω των 60.000 ευρώ) και εκείνων που υπολείπονται αυτού του ορίου, οι οποίες διενεργούνται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

Η προκειμένη παράγραφος δεν κάνει αναφορά στην έννομη προστασία κατά τη διαδικασία, πλην όμως στο κείμενο του σχεδίου Κανονισμού προβλέπονται διατάξεις σχετικά με αυτή (παράγραφος 5.8.11.), εκ των οποίων, εκείνες που αφορούν στις ενστάσεις και προδικαστικές προσφυγές κατά τη διαδικασία ανάθεσης, αποτυπώνονται στην παράγραφο 5.8.11.1. του υποβληθέντος σχεδίου Κανονισμού. Στην εν λόγω παράγραφο προβλέπεται, ως προς μεν τις άνω των 60.000 συμβάσεις, προσφυγή στην ΑΕΠΠ, ενώ ως προς τις λοιπές συμβάσεις, διαδικασία ένστασης, η οποία συνάδει με τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1-2 του άρθρου 127 (στο

οποίο παραπέμπει ρητώς το άρθρο 333Α του ν. 4412/2016). Ως προς τις συμβάσεις που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα της ΑΕΠΠ, θα πρέπει να προβλεφθεί γνήσια παραπομπή στα οικεία περί αρμοδιότητας της ΑΕΠΠ άρθρα του ν. 4412/2016. Σημειώνεται, παρά ταύτα, ότι δεν προκύπτει πρόβλεψη σχετικά με το ζήτημα δυνατότητας αναστολής εκτέλεσης και ακύρωσης της πράξης ή παράλειψης που εκδίδεται ή συντελείται επί της ένστασης, ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας του αναθέτοντος φορέα. Ως εκ τούτου, και δεδομένου ότι δεν πραγματοποιείται παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 333Α και, συνακόλουθα, 127 του νόμου,²⁴ θα πρέπει να πραγματοποιηθεί γνήσια παραπομπή στις διατάξεις του άρθρου 333Α του ν. 4412/2016.²⁵

Περαιτέρω, στην υπό εξέταση παράγραφο, προβλέπεται διαδικασία αντιστροφής σταδίων «σε περίπτωση που το κριτήριο ανάθεσης είναι αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή και εφόσον το προβλέπει η Διακήρυξη». Εν προκειμένω, σημειώνεται ότι δεν υφίσταται πρόβλεψη σχετικά με την αντιστροφή σταδίων διαδικασίας στις διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016, δεδομένου ότι δεν υφίσταται σχετική πρόβλεψη στις διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.²⁶

Παρά ταύτα, δεδομένου ότι οι διατάξεις περί αντιστροφής σταδίων άπτονται των διαδικαστικών κανόνων ανάθεσης της σύμβασης από τις οποίες, ως προαναφέρθηκε, εξαιρείται η ΕΥΔΑΠ ΑΕ, οι προβλέψεις της παραγράφου 5.8.7. δεν διαφαίνεται να βαίνουν αντίθετα στο πνεύμα του νόμου και της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, η οποία δεν προβλέπει ειδικότερους κανόνες ως προς τη διαδικασία.

Παράγραφος 5.8.9. «Κατακύρωση - Σύναψη Σύμβασης»

Κατά πρώτον, σημειώνεται ότι το άρθρο 316 του ν. 4412/2016, το οποίο προβλέπει τις διατάξεις σχετικά με την κατακύρωση σύμβασης, εμπíπτει στις εξαιρούμενες, δια του άρθρου 222 παρ. 7, διατάξεις του Βιβλίου ΙΙ του ν.4412/2016. Ως προς τα προβλεπόμενα στην προτεινόμενη παράγραφο 5.8.9., θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν γίνεται μνεία και πρόβλεψη σχετικά με την περίπτωση των συμβάσεων των οποίων η αξία υπολείπεται του ποσού των 60.000 ευρώ, καθώς γίνεται αναφορά μόνο στην ΑΕΠΠ. Σε συνέχεια της ως άνω επισήμανσης υπογραμμίζεται ότι τα προτεινόμενα θα πρέπει να καθιστούν σαφή τα περί σύναψης της σύμβασης, και στην περίπτωση των συμβάσεων οι οποίες δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της ΑΕΠΠ.²⁷

Συνεκδοχικά, κατόπιν του συνόλου των ως άνω αναφερομένων, επισημαίνεται, ιδιαιτέρως, η ανάγκη μνείας, στο κείμενο του υποβληθέντος Κανονισμού, της προβλεπόμενης από το άρθρο

²⁴ Η εξαίρεση που παρέχεται δια του άρθρου 222 παρ. 7 ν. 4412/2016 δεν περιλαμβάνει το άρθρο 333Α του νόμου.

²⁵ Το άρθρο 127 και το άρθρο 333Α τελούν υπό τροποποίηση (πρβλ. Α45/2020 Γνώμη της Αρχής).

²⁶ Επί του παρόντος, εφαρμογή, δια παραπομπής, πραγματοποιείται δυνάμει του άρθρου 315 του ν. 4412/2016, ως προς την αποσφράγιση και αξιολόγηση, στις δημόσιες συμβάσεις έργων (άρθρο 98 του νόμου). Το άρθρο 315 δεν τυγχάνει εφαρμογής στην περίπτωση των εταιρειών του Κεφαλαίου Β' του νόμου περί ΔΕΚΟ, δυνάμει του άρθρου 222 παρ. 7. Σημειώνεται ότι στις υπό τροποποίηση διατάξεις του ν. 4412/2016 (βλ. σελ, 103 Γνώμης Α45/2020), προβλέπεται ότι η αντιστροφή σταδίων αξιολόγησης στην ανοικτή διαδικασία (άρθρο 101 του νόμου), θα εφαρμόζεται και στις δημόσιες συμβάσεις μελετών, προμηθειών και γενικών υπηρεσιών. Σημειώνεται ότι και δυνάμει των προβλεπομένων τροποποιήσεων, δεν προβλέπεται εφαρμογή του άρθρου 101 του ν. 4412/2016, για τους αναθέτοντες φορείς (βλ. Γνώμη Α45/2020, σελ. 210).

²⁷ Ενόψει και των επερχόμενων τροποποιήσεων στις διατάξεις του ν. 4412/2016, βλ. Α45/2020 Γνώμη της Αρχής, στην οποία περιλαμβάνονται οι εν λόγω τροποποιήσεις.

222 παρ. 7 ν.4412/2016 εξαίρεσης καθώς και του ότι, πλέον των διατάξεων που αναφέρονται στην εν λόγω διάταξη του άρθρου 222, το σύνολο των λοιπών διατάξεων του ν. 4412/2016 παραμένει εφαρμοστέο στις συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται από την ΕΥΔΑΠ ΑΕ. Υπό το πρίσμα αυτό, οι διατάξεις του σχεδίου Κανονισμού που προβλέπουν ζητήματα εκτός του πεδίου αυτής της εξαίρεσης, θα πρέπει να μην περιλαμβάνουν προβλέψεις διάφορες των οριζόμενων στον ν. 4412/2016, ιδίως εκείνων που ενσωματώνουν διατάξεις της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

Στο πλαίσιο των προβλεπομένων που εμπíπτουν στο πεδίο της εξαίρεσης από την εφαρμογή διατάξεων του νόμου, κατά το άρθρο 222 παρ. 7 του ν. 4412/2016, όπως αναφέρεται και στα οικεία σημεία της παρούσας, χρήζει προσοχής το ζήτημα της ανάθεσης των συμβάσεων κάτω των ορίων, ως προβλέπονται στο υποβληθέν Σχέδιο, ιδίως των προβλεπομένων σχετικά με τη χρήση της διαδικασίας απευθείας ανάθεσης έως του ποσού των 428.000 ευρώ. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται, όπως αναφέρεται και ανωτέρω, η πρόβλεψη «κλιμακωτών» ορίων για τις διαδικασίες κάτω των ορίων, με ανάλογη θέσπιση κριτηρίων επιλογής, ανά διαδικασία, με δυνατότητα αναθεώρησης αυτών με απόφαση του αρμοδίου οργάνου της Εταιρείας, η οποία θα προσαρτάται στον ισχύοντα Κανονισμό.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Αρχή ομόφωνα αποφασίζει, σύμφωνα με την παράγραφο 2 περ. γ' υποπερ. (γγ) του άρθρου 2 του ν. 4013/2011, την παροχή σύμφωνης γνώμης επί των προτεινόμενων διατάξεων του σχεδίου Κανονισμού Προμηθειών και Γενικών Υπηρεσιών της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας Α.Ε., σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες στο υπό στοιχ. IV παρατηρήσεις, επισημάνσεις, νομοτεχνικές διορθώσεις και βελτιώσεις.

Αθήνα, 19 Φεβρουαρίου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης